

5.48 Falska peč

Nejc JOGAN

5.48.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Na območju Pohorja ena redkih sten na silikatni sedimentni podlagi z odlično razvito naravno vegetacijo, med drugim je tu edino znano slovensko naravno nahajališče ovčje bilnice (*Festuca ovina*), poleg nje pa tod uspeva še hostov netresk (*Saxifraga hostii*). Naravovarstvena obravnava je nujna, saj je Falska peč pod neposrednim vplivom ceste in železnice.

5.48.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
8220	A	B	A	A	DRED	1

1) Situacija razširjenosti habitatnega tipa v Sloveniji je zelo slabo poznana, vedno se pojavlja na majhnih površinah in pogosto na nedostopnih mestih, zato je natančnejša ocena deleža površine, ki ga predstavlja pSCI, nemogoča.

5.48.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
8220	502	ceste	C	-	100	da	ne	ob cesti
	503	železnice	C	-	20	da	ne	predor
	702	onesnaževanje zraka	C	-	100	da	da	cesta, železnica
	110	uporaba pesticidov	B	-	20	da	da	defolianti
	942	plazovi	C	-	ON	da	ne	morebiti: ON - ocena ni mogoča
	952	evtrofikacija	C	-	ON	da	ne	ON - ocena ni mogoča

5.48.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Območje je potrebno opremiti z razlagalnimi tablam. Cesto bi bilo nujno potrebno nekaj metrov umakniti od stene, na vmesnem pasu pa bi se lahko naredilo sprehajališče za obiskovalce. Vsekakor je potrebno preprečiti kakršnokoli širitev ceste na račun stene.

5.48.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Nikakršne rabe! Le previdno odstranjevanje morebitnih invazivnih vrst in drevja, ki bi utegnili na nekaterih mestih zasenčiti vznožje stene. Preprečiti je potrebno širjenje ceste in po možnosti oblikovati nekajmetrski varovalni pas namenjen obiskovalcem med cesto in steno.

5.48.6 Ocena zanesljivosti virov

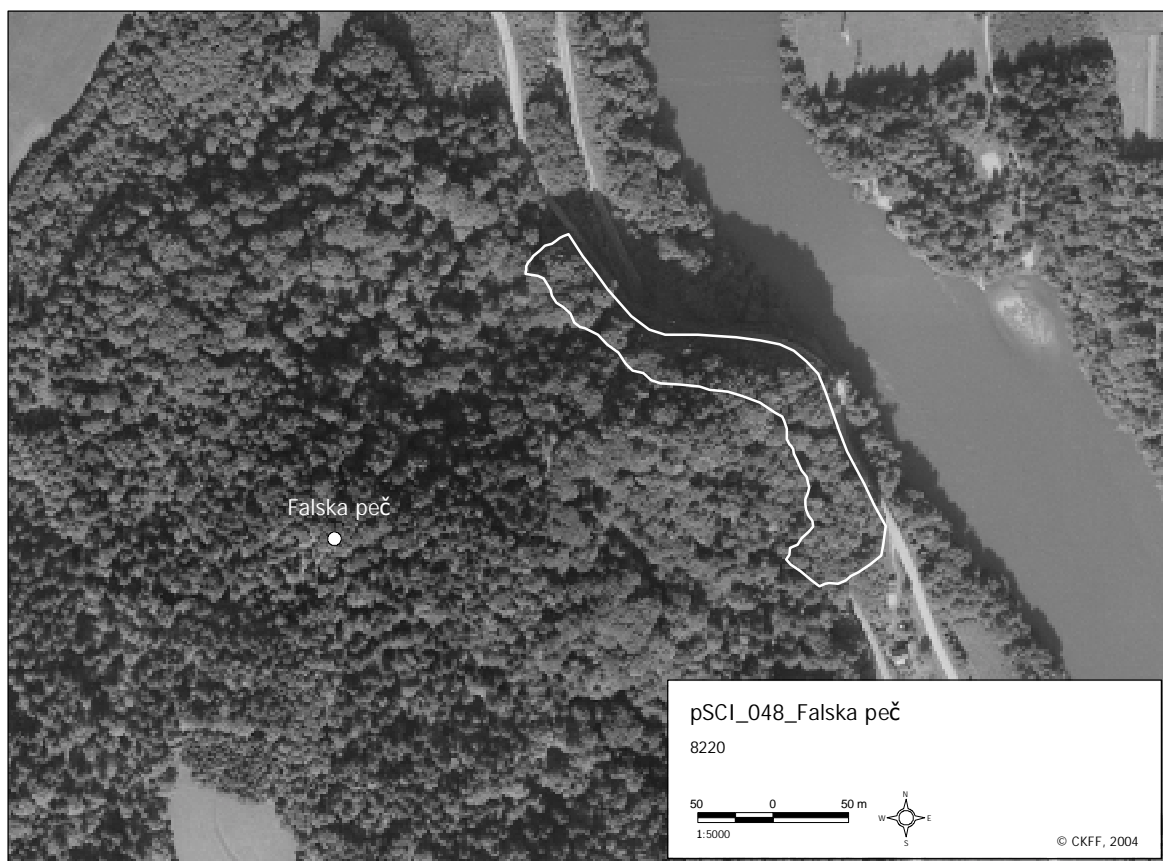
Zadnji ogled na terenu 2002.

5.48.7 Dodatni viri

/

5.48.8 Geografski oris območja

Območje obsega strmo skalovje tik nad cesto na severovzhodnem pobočju istoimenskega hriba (Falska peč, 452 m) prav nad železniškim predorom na desnem bregu Drave nasproti Fale.

Slika 5.48: Obrisi območja pSCI.

5.49 Glinščica

Nejc JOGAN

5.49.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Dolina Glinščice je ena od najbolj slavni botaničnih lokalitet na Tržaškem, že na ozemlju Italije, slovenski del doline se sicer ne ponaša s tako razvitim skalovjem in melišči, a vseeno so razvite razmeroma velike površine povsem naravno ohranjenega apnenega skalovja z mozaikom rastlinskih združb, ki po pestrosti spominja na bližnji Kraški rob.

5.49.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
8210	A	B	A	A	/	

5.49.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
8210	501	steze, poti, kolovozi	C	-	5	da	ne	
	624	planinarjenje, plezanje, jamarstvo	C?	-	NZ	da	ne	NZ - ni znano; potencialno plezališče
	709	druge in mešane oblike onesnaževanja	C	-	100 (GO)	ne	da	GO - groba coena; zaledje Trsta!

5.49.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Območje strmega apnenega skalovja s kratko sotesko Krvavega potoka je zaradi svoje obmejne lege in težke dostopnosti že samo po sebi zelo zavarovano. Obstaja nekaj shojenih ozkih poti (verjetno služijo ilegalnim prehodom preko meje), na katere je potrebno namestiti ustrezne oznake in razlagalne table, pot čez strmo apneno skalovje v dolino potoka Glinščica pa je potrebno nekoliko zavarovati in preprečiti dostop do najbolj izpostavljenih delov skalovja. Združbe na pSCI so popolnoma naravne, zato za ohranjanje ne zahtevajo nobenega vzdrževanja, potrebno pa je preprečiti morebitne posege, kot npr. izkoriščanje apnenca, uporabo sten za plezališča ipd.

5.49.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Trenutno edina raba tega območja je verjetno nabiranje poganjkov belušev, nad robom sten pa je nekaj suhih travišč, ki jih očitno redno kosijo in ne gnojijo kakor naj ostane tudi v prihodnje. V bodoče bodo naskalne združbe ohranjene z enako rabo (torej takorekoč brez rabe), poleg preprečevanja neposrednih morebitnih vplivov pa bi bilo potrebno preveriti intenziteto daljinskega onesnaževanja z območja Trsta, ki zaradi svoje bližine zagotovo vpliva na območje doline Glinščice.

5.49.6 Ocena zanesljivosti virov

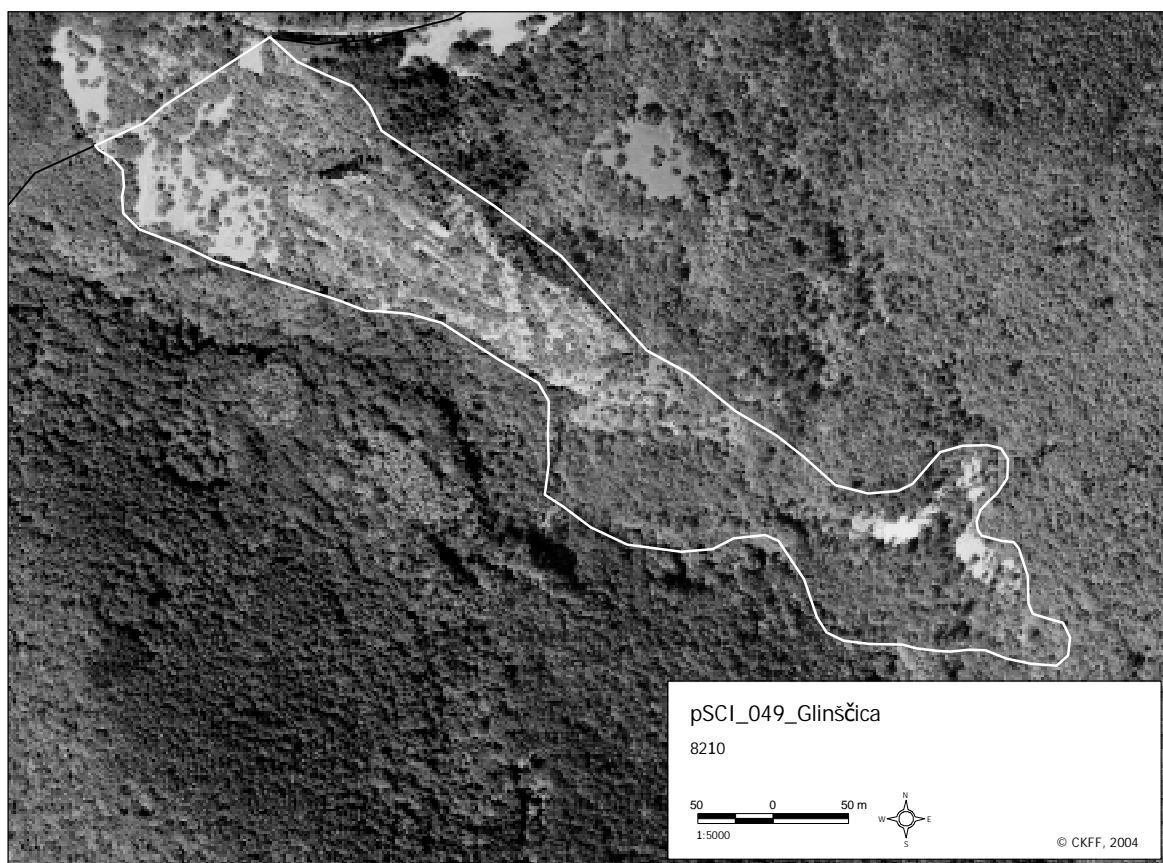
Terenski ogled 2002 in 2004.

5.49.7 Dodatni viri

/

5.49.8 Geografski oris območja

Območje obsega strmo apneno skalovje na desnem bregu slovenskega toka potoka Glinščica od državne meje na zahodu do črte Stransko-Žerjalski vrh od nadmorske višine 200 do 320 m.

Slika 5.49: Obrisi območja pSCI.

5.50 Golac

Mitja KALIGARIČ

5.50.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Območje zajema precejšen del osrednjega severnega grebena Čičarije z Veliko in Malo Plešivico kot vrhoma in naseljem Golac. To je območje vzhodnomediterskih (torej kraških) travšč in njihovih zaraščajočih se oblik. Gre za enega bolj odmaknjenih kraških predelov, danes v intenzivnem zaraščanju, sicer pa še vedno bogatem po odprtih suhih travščih, skoraj brez drugih oblik kmetijskih zemljišč, brez večjih komunikacij, infrastrukture, ipd. Prav zaradi majhne obiskanosti, čemur botruje tudi bližina hrvaške meje in ukinitve mejnega prehoda, je območje brez večjih konfliktov, brez virov onesnaževanja, degradacije s strani človeka. Resen problem predstavlja le opuščanje rabe. Razen kvalifikacijskega habitatnega tipa je k izboru prispevala prav ta nedostopnost in razmeroma velika površina.

5.50.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
5130	A	B	A	A	/	
62A0	A	B	B	A	/	

5.50.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
5130	100	obdelovanje zemlje	C	0	5	da	ne	
	102	košnja	C	+	15	da	ne	
	120	gnojenje	C	-	5	da	ne	
	140	paša	C	+	5	da	ne	
	141	opuščanje paše	A	-	60	da	ne	
	171	paša drobnice	C	+	5	da	ne	
62A0	180	požiganje	C	+	10	da	ne	občasno
	100	obdelovanje zemlje	C	-	5	da	ne	
	101	sprememba kmetijske prakse	B	-	50	da	ne	
	102	košnja	B	+	15	da	ne	
	120	gnojenje	B	-	5	da	ne	
	140	paša	C	+	5	da	ne	
	141	opuščanje paše	A	-	60	da	ne	
	171	paša drobnice	C	+	5	da	ne	
180	požiganje	B	+	19	da	ne	občasno	
624	planinarjenje, plezanje, jamarstvo	C	0	1	da	ne		

5.50.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Predvsem ohranjati prednosti: brez infrastrukture, komunikacij, naselij, druge kmetijske rabe, načrtov za urbanizacijo itd. Hkrati je potrebno napraviti ustrezen upravljalški načrt za oba kvalifikacijska habitatna tipa, predvsem z ekstenzivno pašo (travnikov za košnjo skoraj ni) in kjer so površine že preveč zaraščene z odstranjevanjem lesnih vrst. Med brinovjem je potrebno ustaviti nadaljno sukcesijo in poskrbeti za vsaj vsake dve leti temeljito krčenje pionirskih lesnih grmovnih in drevesnih vrst.

5.50.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Trajnostna raba naj obsega revitalizacijo vasi Golac in drugih vasi v Matarskem podolju ter temelji na ekstenzivni rabi tal z namenom pridobivanja (košnje) krme za živino. Dodatni efekt bi bilo lahko trženje lokalnih mlečnih izdelkov. Za strogo naravovarstveni namen bi seveda zadostoval odkos biomase in čiščenje lesnih vrst na dve leti, vendar bi bilo to smiselno povezati s trženjem lokalnih produktov in posledično ohranjanjem prebivalcev na območju.

5.50.6 Ocena zanesljivosti virov

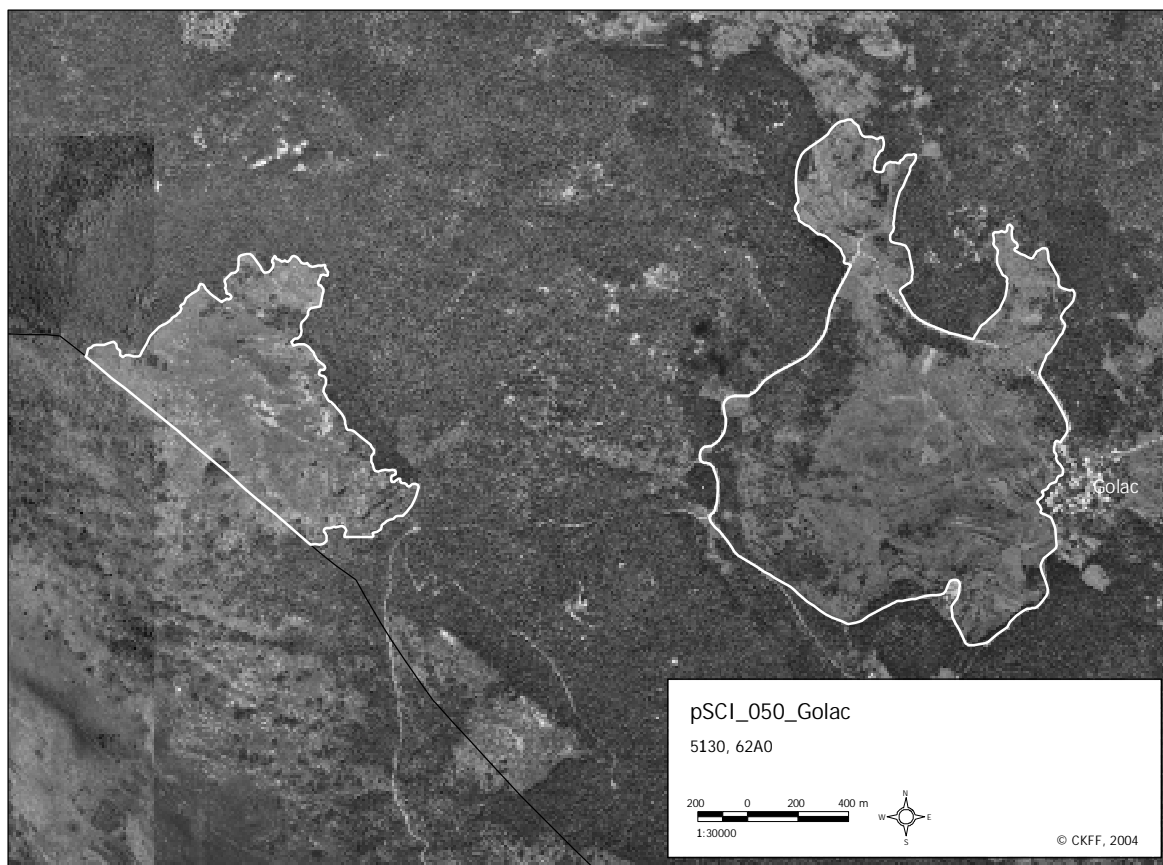
Viri so zanesljivi, območje je dobro poznano.

5.50.7 Dodatni viri

/

5.50.8 Geografski oris območja

Območje deloma sledi hrvaški meji, robu gozda ter bolj poseljenemu delu Matarskega podolja. Zahodno nad vasjo Golac, Mala Plešivica in do hrvaške meje.

Slika 5.50: Obris območja pSCI.

5.51 Golica

Jurij DOBRAVEC

5.51.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Tipičen greben oziroma južno pobočje gorske verige Karavank. Odvisno od intenzitete paše in ekstenzivnega gojenja travnikov se razvijejo različni habitatni tipi glede na podlago. Nad gozdno mejo prevladujejo travišča, značilna za karbonatna tla (EU_6170), na bolj kisli podlagi *Nardetum* (EU_6230*) in »Alpske in borealne resave« (EU_4060). Struktura je pogosto mozaična zaradi lokalne mikrogeomorfologije. Podobni habitatni tipi se razvijejo tudi pod gozdno mejo, če je ta zaradi erozije ali človekovih vplivov znižana (tu predvsem »Gorski ekstenzivno gojeni travniki« (EU_6520)), ki so v bistvu funkcionalno pašniki. S prenehanjem vpliva človeka se vedno vračajo v prvotno stanje, najpogosteje gozd. Območje, ki smo ga tu opredelili, vsebuje manjše, vendar reprezentativne površine habitatnega tipa »Vrstno bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom (*Nardus stricta*) na silikatnih tleh v montanskem pasu«.

5.51.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
4060	C	C	B	B	/	
6170	A	B	B	B	/	
6230*	A	B	C	C	DPRIOR	
6520	A	B	B	B	/	

5.51.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
4060	171	paša drobnice	B	-	80	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	5	da	ne	
	609	druge prostočasne in turistične aktivnosti	B	-	5	da	ne	
	622	sprehajanje, pohodništvo, ježa in kolesarstvo	B	-	5	da	ne	
	625	jadralsvo, padalstvo, zmajarsvo, balonarstvo	C	-	5	da	ne	
6170	140	paša	B	-	80	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	5	da	ne	
	625	jadralsvo, padalstvo, zmajarsvo, balonarstvo	C	-	5	da	ne	
6230*	120	gnojenje	A	-	30	da	ne	
	171	paša drobnice	A	+	30	da	ne	
	290	druge lovne, ribolovne in nabiralniške prakse	B	0	15	da	ne	
	403	razpršena urbanizacija	C	-	3	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	C	-	3	da	ne	
	626	turno (ali neorganizirano) smučanje	C	-	10	da	ne	
6520	170	živinoreja	A	+	20	da	ne	
	180	požiganje	C	0	10	da	ne	
	251	nabiranje rastlin na znanih florističnih lokalitetah	C	-	20	da	ne	
	403	razpršena urbanizacija	C	-	3	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	C	-	5	da	ne	
	720	pohojenost, pretirana raba	B	-	5	da	ne	

5.51.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

- poostren nadzor paše;
- poostren nadzor nabiralništva;

5.51.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Habitatni tipi na tem območju so v bistvu naravni, saj je pašo divjih rastlinojedov (gams, srna), zaradi katere se je nekdanje naravno vzdrževal, zamenjala paša drobnice. Zmerna paša, brez dodajanja kakršnihkoli kemijskih substanc (gnojil, herbicidov ipd.), bo zato sedanje stanje ohranjala v vitalnem stanju. Opustitev paše pa verjetno zaradi ponovne naselitve rastlinojedov tudi ne bo trajnejše prispevala k spremembi, oziroma je pričakovati le spremembe v krajšem roku, v nekaj letih pa se bo vzpostavilo novo naravno ravnotežje.

5.51.6 Ocena zanesljivosti virov

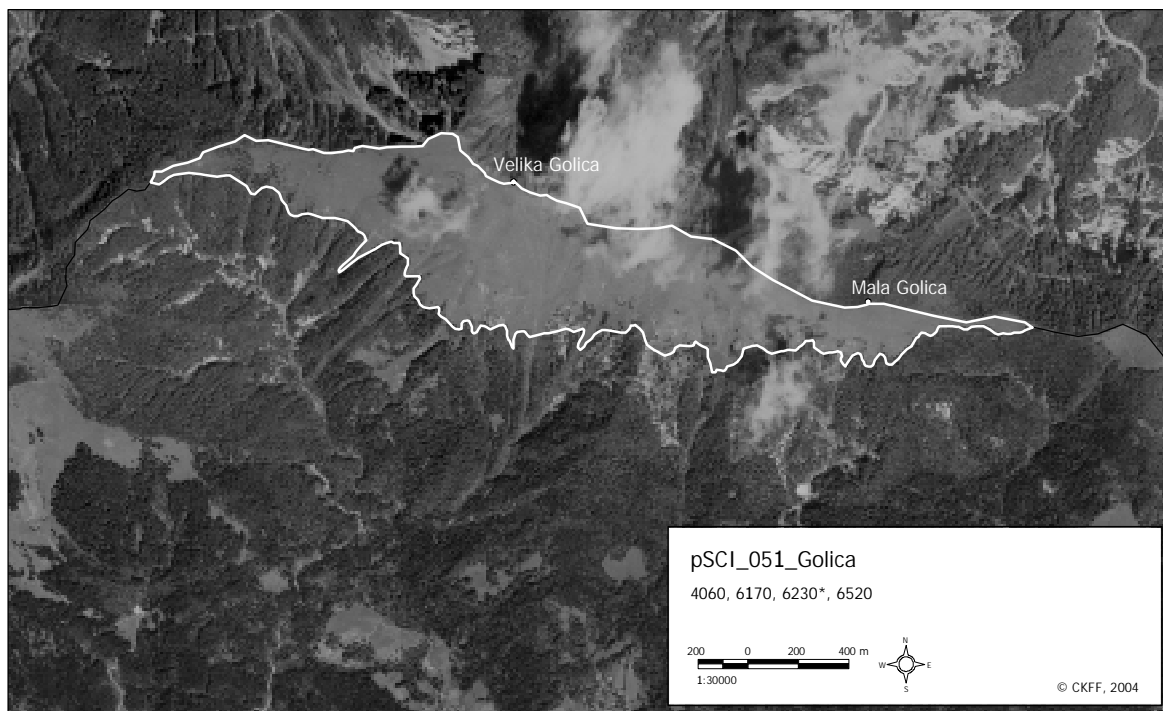
Obstaja popis vrst iz leta 2003 (avtorica Tinka Bačič, podatkovna zbirka CKFF).

5.51.7 Dodatni viri

/

5.51.8 Geografski oris območja

Greben Karavank na prisojno stran pod Golicama.

Slika 5.51: Obris območja pSCI.

5.52 Goreljek

Andrej MARTINČIČ

5.52.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Goreljek je dobre 0,03 km² veliko barje na istoimenski planini na Pokljuki. Nastalo je iz ledeniškega jezera, vendar podatkov o tem, kdaj je nastalo, ni. Barje sestavljata dva habitatna tipa in sicer visoko (EU_7110*) in prehodno barje (EU_7140). Ombrotrofni del je skoraj simetričen in dvignjen za približno 2 m nad obrobje, debelina šote pa dosega 390 cm. Njegova ekologija je izrazito visokobarjanska, z izrazito kislim pH ter zelo nizko vsebnostjo kalcija in raztopljenih mineralnih snovi. Flora je znatno revnejša kot na komaj kilometer oddaljenem barju Šijec. Morda je vzrok roženec, ki predstavlja na Goreljku geološko/pedološko podlago. Ombrotrofni del barja je že dosegel najvišjo razvojno stopnjo. V celoti, razen ozkega obrobnege pasu, ga pokriva združba rušja in šotnih mahov *Pino mugo-Sphagnetum russowii*, manjka pa začetna najzrelejša združba rušja in šotnega mahu *Sphagnum fuscum*. Habitatni tip prehodno barje obsega skoraj polovico barja, predstavlja pa močno vlažne površine, mestoma tudi trajne lužice, ki niso skoraj nič dvignjene nad obrobje. Nastale so z erozijo, z ugrezanjem površine. Kemizem tega dela se ne razlikuje od ombrotrofnega, floristično in vegetacijsko pa so velike razlike. Značilen videz daje mozaično izmenjavanje nižjih hribčkov šotnega mahu in uleknin med njimi z vlagoljubnimi združbami npr. *Caricetum limosae*, *Carici rostratae-Sphagnetum*, *Sphagnetum cuspidati*. Posebnost Goreljka v erozijskem delu je poleg kljunastega šaša (*Carex rostrata*) predvsem črni šaš (*Carex nigra*). Obe vrsti močno poudarjata minerotrofni značaj osnovne vegetacijske površine, iz katere se dvigujejo sfagnumski hribčki, ki imajo že ombrotrofni značaj in floro ter nakazujejo razvoj v visoko barje.

5.52.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
7110*	B	B	B	B	DRED	
7140	B	B	B	B	DRED	

5.52.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
7110*	622	sprehajanje, pohodništvo, ježa in kolesarstvo	C	-	25	da	ne	
	720	pohojenost, pretirana raba	B	-	25	da	da	
	900	erozija	C	0	10	da	ne	
	950	razvoj (sukcesija) biocenoz	C	0	10	da	ne	
7140	622	sprehajanje, pohodništvo, ježa in kolesarstvo	C	-	25	da	ne	
	700	onesnaževanje	C	-	ON	da	da	ON - ocena ni mogoča
	720	pohojenost, pretirana raba	B	-	25	da	da	
	900	erozija	B	-	40	da	da	
	950	razvoj (sukcesija) biocenoz	B	-	40	da	da	

5.52.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Goreljek je eno redkih barij pri nas, ki kaže razmeroma močan vpliv človeka. Kot edino leži v predelu, kjer se odvijata intenzivna paša ter turizem. Vpliv se kaže predvsem v erozijskem delu barja. Vplivi človeka so občasno sekanje rušja, paša oz. prehajanje goveda ter množica trdnih odpadkov v obrobem predelu. Da bi se zaščitila

druga poključka barja, je predvideno, da se barje uporabi kot izobraževalni objekt. To bo nedvomno predstavljalo tudi zaščito za samo barje, na katerem je treba preprečiti nekontrolirane ogledne in onesnaževanje.

5.52.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Edina dopustna oblika trajnostne rabe je uporaba za izobraževalne namene in namestitve ustreznih lesenih brvi za ogledovanje barja. Učna pot je bila urejena leta 2003.

5.52.6 Ocena zanesljivosti virov

Območje pSCI je bilo natančno proučeno v obdobju 1980-1990, zadnje delne biološke raziskave so bile opravljene leta 2002.

5.52.7 Dodatni viri

Martinčič, A. & M. Piskernik, 1985. Die Hochmoore Sloweniens. Biološki vestnik, Ljubljana (Vol. extraord. 1): 1-239.

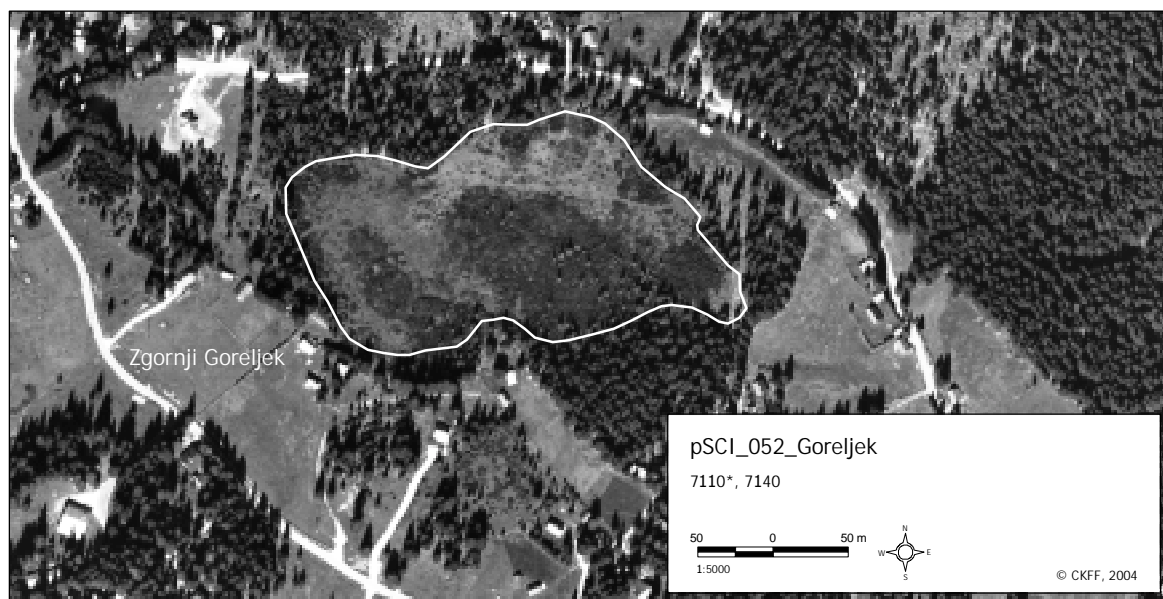
Martinčič, A., I. Maher, I. Leskovar, G. Kosi, P. Skoberne & D. Luznar, 1992. Zasnova rajonizacije ekosistemov R Slovenije (Kataster značilnih ekosistemov R Slovenije). II/1 Nizka barja v Sloveniji. Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani. 51 str.

Martinčič, A., I. Maher, I. Leskovar, G. Kosi, P. Skoberne & D. Luznar, 1994. Zasnova rajonizacije ekosistemov Slovenije (Kataster značilnih ekosistemov). II/2 Nizka barja v Sloveniji, Opisi barij. Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana. 63 str.

Triglavski narodni park. Šotna barja v Triglavskem narodnem parku - Načrt upravljanja (dokument pripravljen v okviru projekta LIFE: »Šotna barja v Triglavskem narodnem parku«).

5.52.8 Geografski oris območja

pSCI območje leži na poključki planoti na severnem obrobju predela imenovanega Goreljek, na nadmorski višini 1200 m. Zaradi specifične vegetacije se območje jasno loči od okolnih smrekovih sestojev.

Slika 5.52: Obrisi območja pSCI.

5.53 Goričko: JV del

Mitja KALIGARIČ

5.53.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Na jugovzhodnem delu Gorčkega leži nekaj širših dolinic z ohranjenimi vlažnimi in mokrotnimi travniki, ki so del tradicionalne kulturne krajine dolinskih naselij Goričkega. Oba kvalifikacijska habitatna tipa se prepletata glede na abiotске parametre in se dopolnjujeta: kjer so poplave, zmerno gnojenje in bližina naselij, je razvita združba *Ranunculo-Alopecuretum* (EU_6510), kjer zastaja voda na oglejenih nepropustnih tleh in ni gnojenja, pa so razviti travniki iz zveze *Molinion* (EU_6410). Oba habitatna tipa sta del mozaika, zaradi katerega varujemo jugovzhodno Goričko kot celoto.

5.53.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
6410	A	B	A	A	/	
6510	A	B	A	A	DRED	1

1) Združba *Hypochaerido-Festucetum rupiculae* je v Sloveniji samo na Goričkem.

5.53.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6410	100	obdelovanje zemlje	A	-	30	da	ne	
	102	košnja	A	+	20	da	ne	
	110	uporaba pesticidov	B	-	30	da	ne	
	120	gnojenje	A	-	20	da	ne	
	150	komasacije ipd.	B	-	20	da	ne	
	151	odstranjevanje mejic in grmovja	B	-	5	da	ne	
	251	nabiranje rastlin na znanih florističnih lokalitetah	B	-	5	da	ne	
	403	razpršena urbanizacija	B	-	3	da	ne	
	430	kmetijske strukture	C	-	3	da	ne	
	800	zasipavanje, izsuševanje	A	-	5	da	ne	
	803	zasipavanje jarkov, prekopov, mlak, ribnikov, močvirij, glinokopov ali gramoznic	A	-	3	da	ne	
	810	izsuševanje	A	-	5	da	ne	
	950	razvoj (sukcesija) biocenoz	B	-	10	da	ne	
	952	evtrofikacija	B	-	10	da	ne	
954	invazija rastlinske ali živalske vrste	B	-	30	da	ne		
6510	100	obdelovanje zemlje	A	-	30	da	ne	
	101	sprememba kmetijske prakse	A	-	20	da	ne	
	102	košnja	A	-	30	da	ne	
	110	uporaba pesticidov	C	-	10	da	ne	
	120	gnojenje	A	+	20	da	ne	
	150	komasacije ipd.	A	-	15	da	ne	
	151	odstranjevanje mejic in grmovja	A	-	5	da	ne	
	400	urbanizacija, poseljevanje	B	-	5	da	ne	
	950	razvoj (sukcesija) biocenoz	B	-	10	da	ne	
952	evtrofikacija	B	-	15	da	ne		

5.53.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Predvsem je treba paziti, da se preneha s komasacijami in hidromelioracijami, kakor so se izvajale pred časom in so uničile najlepše travnike na tem območju. Travnike je potrebno pustiti v obstoječem vodnem režimu in vzdrževati na enak način kot doslej. Košnja je za oba tipa običajno trikrat letno, za molinietume v primeru suše tudi samo dvakrat. Arenateretalne travnike lahko tudi zmerno gnojimo, molinietalnih travnikov pa se ne sme gnojiti. Površine, ki se zaradi opuščanja rabe ne kosijo več, je potrebno iz naravovarstvenih namenov pokositi enkrat letno, sicer bo prišlo do zaraščanja z zlato rozgo.

5.53.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Kmetijska raba naj bo taka kot doslej, s subvencijami naj se kompenzira manjši pridelek - EU_6410 brez gnojenja, EU_6510 zmerno gnojenje ali brez (poplavljanje). Prepoved hidromelioracij, ohranjanje mejic, odsotnost gradenj v predelih obeh habitatnih tipov, če je mogoče brez novih cest.

5.53.6 Ocena zanesljivosti virov

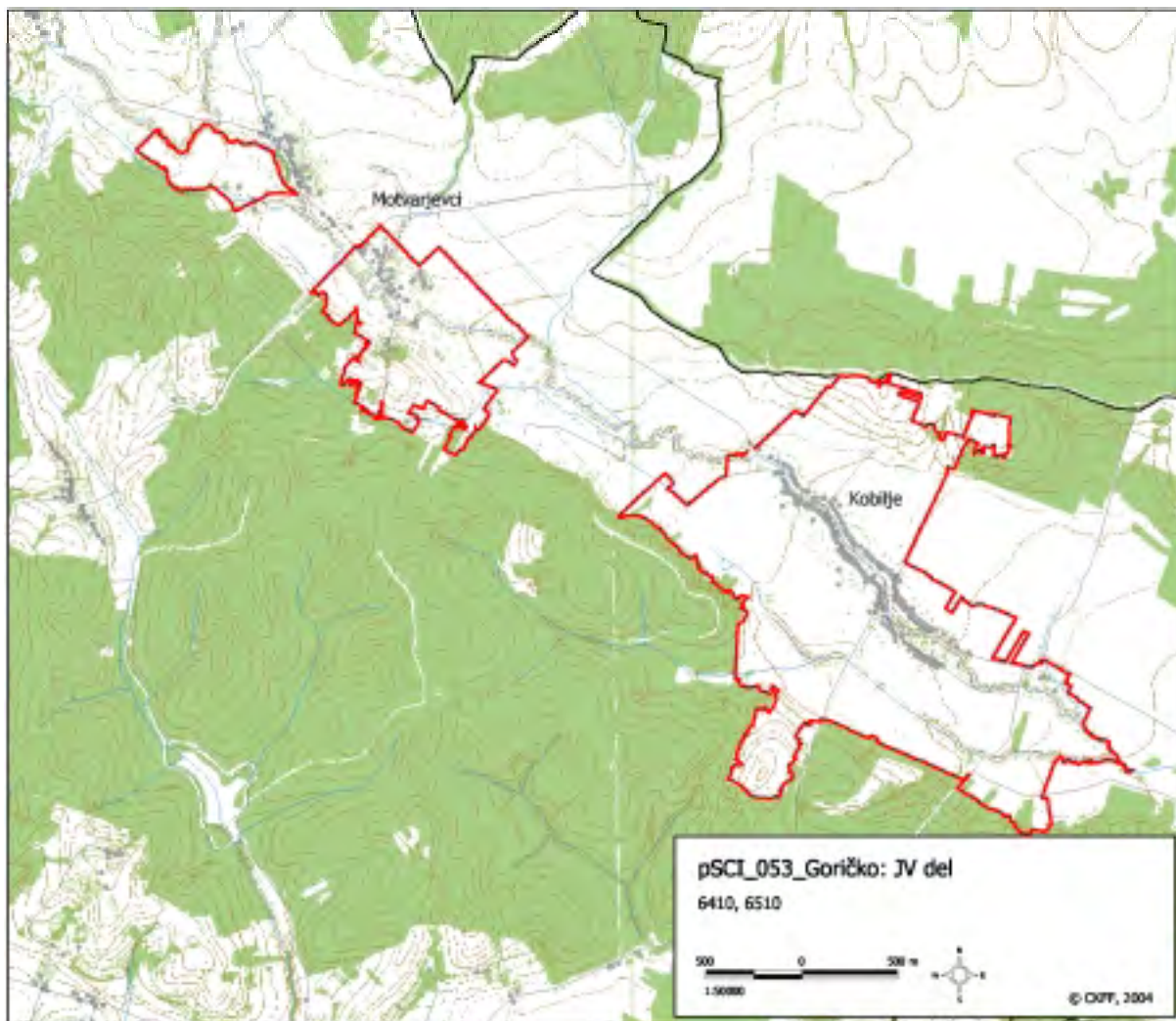
Viri so zanesljivi, območje je bilo skartirano v letih 2002 in 2003 (Kaligarič et al. 2004). Na podlagi kartiranja habitatnih tipov v merilu 1:5000 so za posamezne kvalifikacijske habitatne tipe zarisana zgostitvena območja (Slika 5.53b).

5.53.7 Dodatni viri

Kaligarič, M., S. Škornik, B. Štumberger, M. Hoenigsfeld Adamič, V. Petrinec, 2004. Bio-inventarizacija krajinskega parka Goričko (končno poročilo) [Bio-inventory of nature park Goričko (final report)]. AHT Group AG - Management & Engineering, Essen & Austrian Tourism Consultant, Vienna.

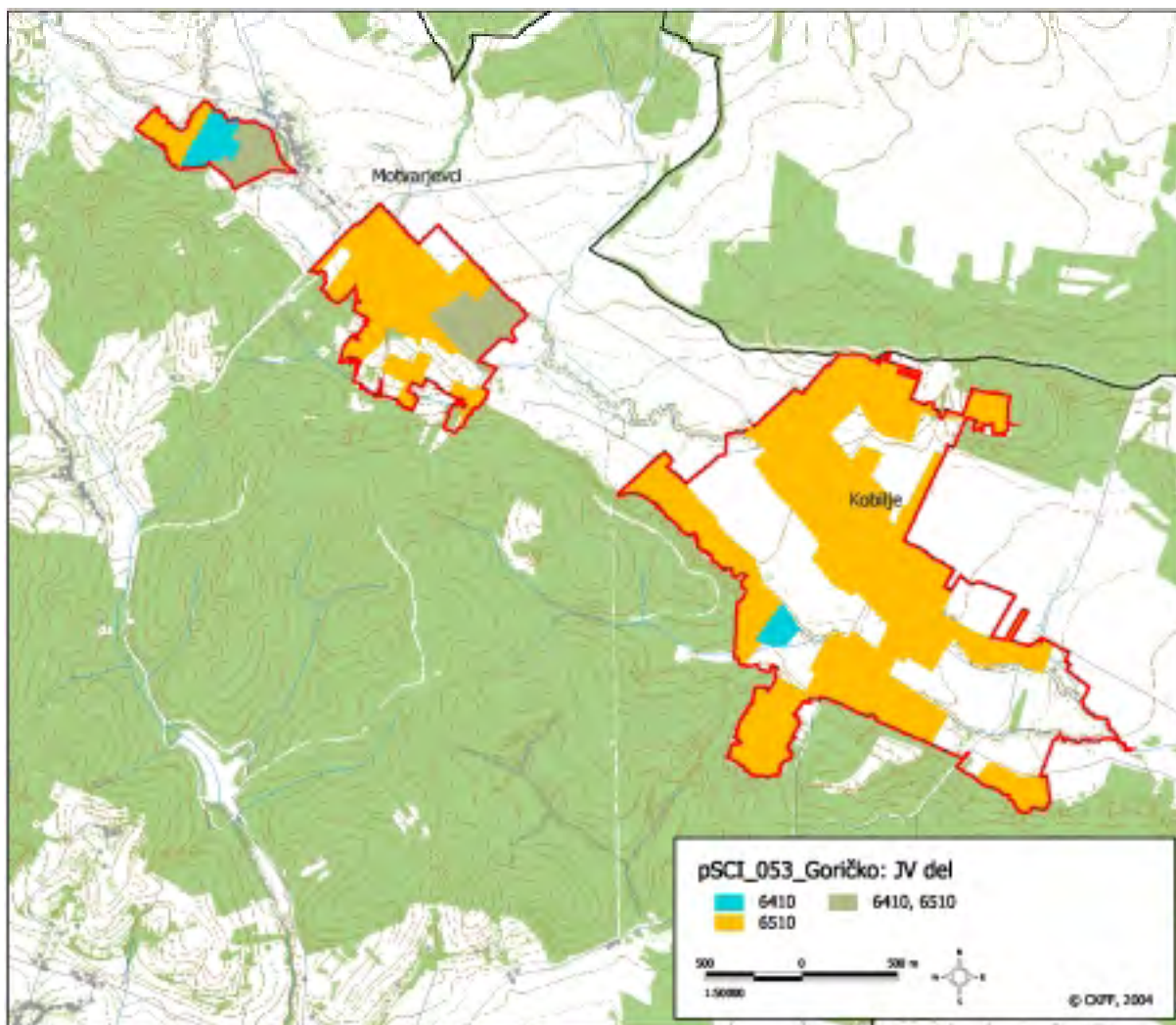
5.53.8 Geografski oris območja

Območje sledi dolinskim predelom JV Goričkega in se izogiba naseljem. Okolica vasi Kobilje, Motvarjevci, Prosenjakovci in Berkovci.

Slika 5.53a: Obris območja pSCI.

Slika 5.53b: Zgostitvena območja kvalifikacijskih habitatnih tipov na pSCI območju.

5.54 Goričko: SV del

Mitja KALIGARIČ

5.54.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Območje na skrajnem severovzhodu Slovenije, ob nekdanji železni zavesi, s šibkimi komunikacijami. »Zaostalost« območja, izseljevanje, visoka starost prebivalstva itd. so zelo dobri pogoji za ohranjenost habitatnih tipov tradicionalne kulturne krajine (vendar se tudi hitro slabšajo). Posledično imamo razvite suhe brometalne travnike (EU_6210)* v sicer drobnih fragmentih, ampak v gosti mreži in z obstoječimi koridorji. Prisotni so tudi mezofilni arenateretalni travniki (EU_6510) in oligotrofni mokrotni molinietalni travniki (EU_6410). Čeprav je območje gosto poseljeno (oziroma prav zaradi tega!) so habitatni tipi še v dobrem stanju.

5.54.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
6210*	B	B	B	B	DPRED	
6410	B	B	B	B	/	
6510	A	B	A	A	/	

5.54.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6210*	101	sprememba kmetijske prakse	A	-	20	da	ne	
	102	košnja	B	+	15	da	ne	
	110	uporaba pesticidov	B	-	5	da	ne	
	120	gnojenje	B	-	5	da	ne	
	140	paša	C	+	2	da	ne	
	141	opuščanje paše	B	-	10	da	ne	
	150	komasacije ipd.	B	-	5	da	ne	
	151	odstranjevanje mejic in grmovja	C	-	2	da	ne	
	400	urbanizacija, poseljevanje	B	-	1	da	ne	
950	razvoj (sukcesija) biocenoza	B	-	15	da	ne		
6410	100	obdelovanje zemlje	A	-	5	da	ne	
	102	košnja	A	+	10	da	ne	
	110	uporaba pesticidov	B	-	5	da	ne	
	120	gnojenje	A	-	5	da	ne	
	141	opuščanje paše	C	0	10	da	ne	
	150	komasacije ipd.	B	-	3	da	ne	
	151	odstranjevanje mejic in grmovja	B	-	3	da	ne	
	403	razpršena urbanizacija	B	-	1	da	ne	
	701	onesnaževanje voda	C	-	5	da	ne	
	703	onesnaževanje prsti	C	-	1	da	ne	
	800	zasipavanje, izsuševanje	A	-	5	da	ne	
	803	zasipavanje jarkov, prekopov, mlak, ribnikov, močvirij, glinokopov ali gramoznic	A	-	5	da	ne	
	810	izsuševanje	A	-	5	da	ne	
950	razvoj (sukcesija) biocenoza	B	-	5	da	ne		
952	eutrofikacija	B	-	2	da	ne		
6510	101	sprememba kmetijske prakse	A	-	10	da	ne	
	102	košnja	A	-	30	da	ne	

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6510	110	uporaba pesticidov	C	-	5	da	ne	
	120	gnojenje	A	+	25	da	ne	
	400	urbanizacija, poseljevanje	B	-	2	da	ne	
	720	pohojenost, pretirana raba	B	-	4	da	ne	
	950	razvoj (sukcesija) biocenoz	B	-	5	da	ne	
	952	evtrofikacija	B	-	10	da	ne	

5.54.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Suhe travnike je potrebno kositi enkrat do dvakrat letno, paša naj bo dovoljena ob koncu vegetacijske sezone, brez gnojenja. Za mezofilne travnike v dolinah je potrebno ohraniti režim poplavljanja, zmerno gnojenje, kositi trikrat letno ali ob koncu vegetacijske sezone dovoliti pašo. Za oligotrofne mokrotne travnike je potrebno ohraniti sedanjí vodni režim in oligotrofnost, kositi dvakrat letno, brez gnojenja. Preprečevati je potrebno hidromelioracije, komasacije, konverzijo v njive in po drugi strani opuščanje rabe, predvsem suhih travnikov.

5.54.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Trajnostna raba naj bo v povezavi z razvojem sonaravne živinoreje, ki pa zahteva veliko subvencij. Najtežje je vzdrževati majhne parcele suhih travnikov, zato predlagamo odkup majhnih parcel s strani parka in vzdrževanje v obliki košnje enkrat letno. Prav tako je težko preprečevati izsuševanje (dreniranje) mokrotnih travnikov, zato tudi za te predlagamo naj jih uprava parka postopoma odkupi in jih zainteresiranim za odkos, da v najem brez nadomestila. Mezofilni travniki so najmanj problematični, saj so ekonomsko donosnejši, finančna nadomestila pa naj dobijo le tisti kmetje, ki travnike zmerno gnojijo. Ker je mreža suhih in mokrotnih travnikov gosta, pomeni to pozitiven efekt tudi za obstoj populacij živali, predvsem žuželk in ptičev.

5.54.6 Ocena zanesljivosti virov

Območje je bilo skartirano v merilu 1:5000 (Kaligarič et al. 2004), zato je dobro poznano.

Na podlagi kartiranja habitatnih tipov v merilu 1:5000 so za posamezne kvalifikacijske habitatne tipe zarisana zgostitvena območja (Slika 5.54b).

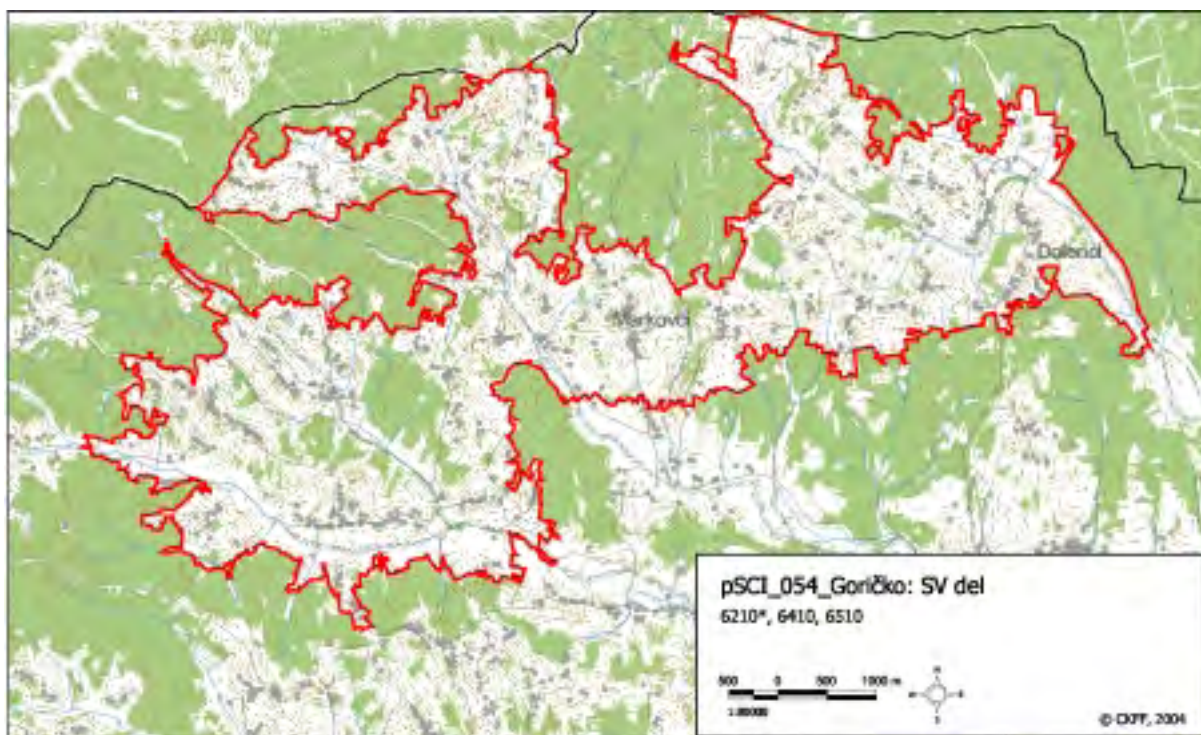
5.54.7 Dodatni viri

Kaligarič, M., S. Škornik, B. Štumberger, M. Hoenigsfeld Adamič, V. Petrinec, 2004. Bio-inventarizacija krajinskega parka Goričko (končno poročilo) [Bio-inventory of nature park Goričko (final report)]. AHT Group AG - Management & Engineering, Essen & Austrian Tourism Consultant, Vienna.

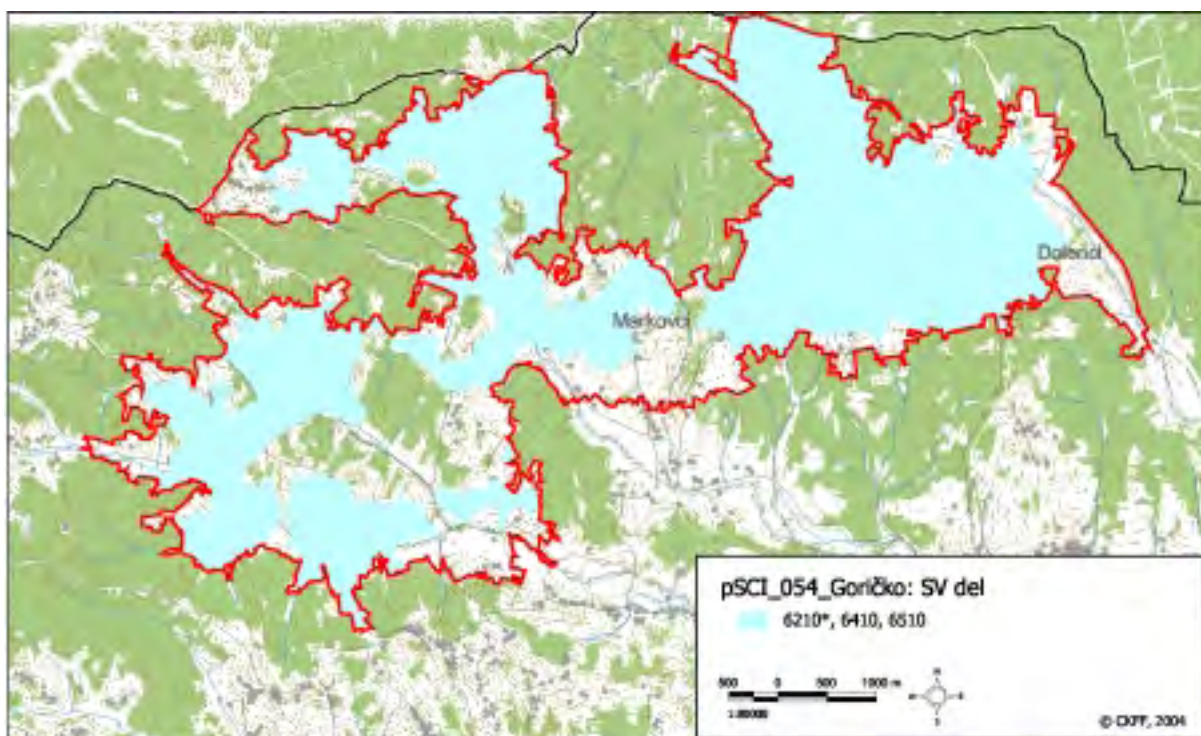

5.54.8 Geografski oris območja

Obris sledi gostoti skartiranih kvalifikacijskih habitatnih tipov. Predel Budinci-Čepinci in vse do madžarske meje.

Slika 5.54a: Obris območja pSCI.

Slika 5.54b: Zgostitvena območja kvalifikacijskih habitatnih tipov na pSCI območju.

5.55 Gorjanci: Javorovica

Sonja ŠKORNIK

5.55.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Gorjanci so planotasto hribovje, ki se vleče od jugozahoda proti severovzhodu vzdolž meje s Hrvaško. So razmeroma visoko hribovje, predvsem na zahodu z apnenčasto in dolomitno kamninsko osnovo. Zaradi neugodnih reliefnih razmer so redko poseljena pokrajina, ki jo v večini pokrivajo bukovi gozdovi. Slabo četrtino površine predstavljajo travniki in pašniki, ki pa se zaradi opuščanja in praznjenja naselij zaraščajo. Del še obstoječih travnatih površin predstavljajo tudi travniki habitatnega tipa EU_6210. Na večji površini so ohranjeni na območju vasi Javorovica v zahodnem delu Gorjancev. Gre za asociacijo *Scabioso hladnikiana-Cariectum humilis*, za katero so značilna zelo suha in plitka tla. Njeni sestoji so postali v Sloveniji v zadnjih desetletjih zelo redki, ohranjeni so samo še fragmenti, zaradi česar so vsa še obstoječa travišča tega tipa izrednega pomena.

5.55.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
6210*	A	B	A	A	DPRIOR	

5.55.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6210*	101	sprememba kmetijske prakse	A	-	20	da	ne	
	102	košnja	B	+	20	da	ne	
	120	gnojenje	B	-	5	da	ne	
	140	paša	C	+	5	da	ne	
	151	odstranjevanje mejic in grmovja	C	-	10	da	ne	
	950	razvoj (sukcesija) biocnoz	B	-	20	da	da	

5.55.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Poskrbeti za pravilno nego suhih travišč tudi v prihodnje, očistiti grmovje na zaraščajočih se traviščih z namenom povrniti jih v prvotno stanje, preprečevati spreminjanje v intenzivna travišča z dognovanjem.

5.55.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Travišča habitatnega tipa EU_6210* potrebujejo za optimalen razvoj stalno nego in sicer ekstenzivno košnjo enkrat do dvakrat letno ali enkrat na dve leti in/ali ekstenzivno pašo brez dodatnega vnosa hranilnih snovi z gnojenjem.

5.55.6 Ocena zanesljivosti virov

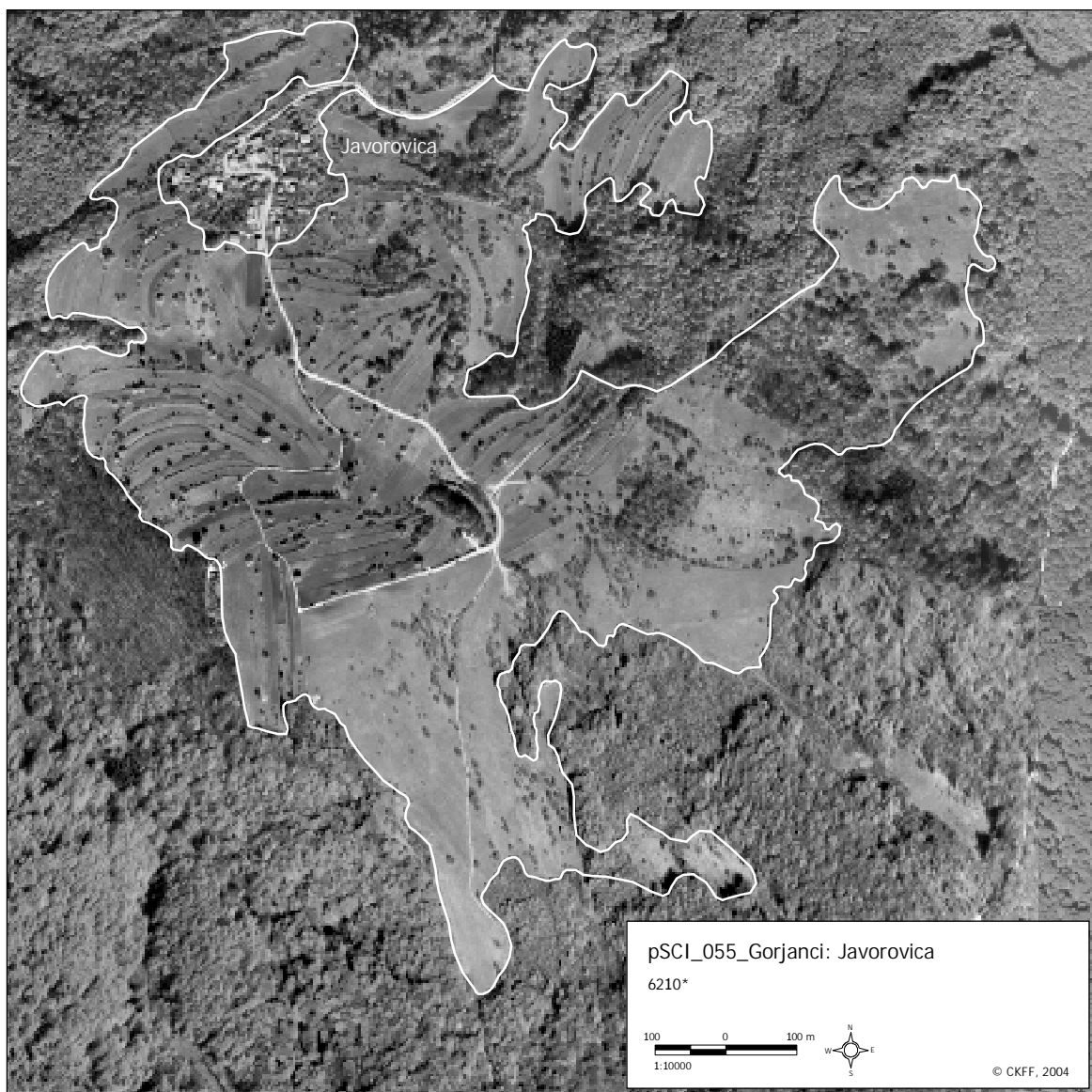
Na območju je potekalo preučevanje travišč v letih 1998-2000 (Kaligarič et al. 2003).

5.55.7 Dodatni viri

Kaligarič, M., A. Seliškar & P. Veen, 2003. Grasslands of Slovenia. Society for Natural History in Slovenia & Royal Dutch Society for Nature Conservation. European Grasslands Report Nr. 5. 86 pp.

5.55.8 Geografski oris območja

Območje sledi negozdnemu pasu Gorjancev, v glavnem so to južna pobočja in ovršni predeli v okolici in predvsem južno od Javorovice.

Slika 5.55: Obris območja pSCI.

5.56 Gorjansko: travišča

Branka TRČAK

5.56.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Za območje Gorjanskega je značilna mozaična struktura habitatnih tipov, pri čemer prevladujejo vzhodna submediteranska suha travišča (EU_62A0). Območje je prepleteno s kmetijskimi površinami, del travišč pa se zarašča. Veliko je tudi površin z veliko gostoto dreves, pod katerimi pa so še vzdrževana travišča.

5.56.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
62A0	A	C	B	A	/	

5.56.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
62A0	100	obdelovanje zemlje	C	-	30	da	NR	NR - ni relevantno
	101	sprememba kmetijske prakse	B	-	20	da	NR	NR - ni relevantno
	102	košnja	B	+	50	da	NR	NR - ni relevantno
	110	uporaba pesticidov	C	-	10 (TO)	da	da	TO - težko oceniti
	120	gnojenje	B	-	10 (TO)	da	NZ	TO - težko oceniti; NZ - ni znano

5.56.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Ohranjati mozaično strukturo. Na travniških površinah je potrebno preprečiti gnojenje, predvsem na tistih, ki doslej niso bile gnojene. Travniške in zaraščajoče se površine je potrebno vzdrževati s košnjo in/ali ekstenzivno pašo.

5.56.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Ekstenzivna raba, košnja travniških in zaraščajočih se površin. Meje med parcelami naj se ohranjajo.

5.56.6 Ocena zanesljivosti virov

Ogled terena leta 2004.

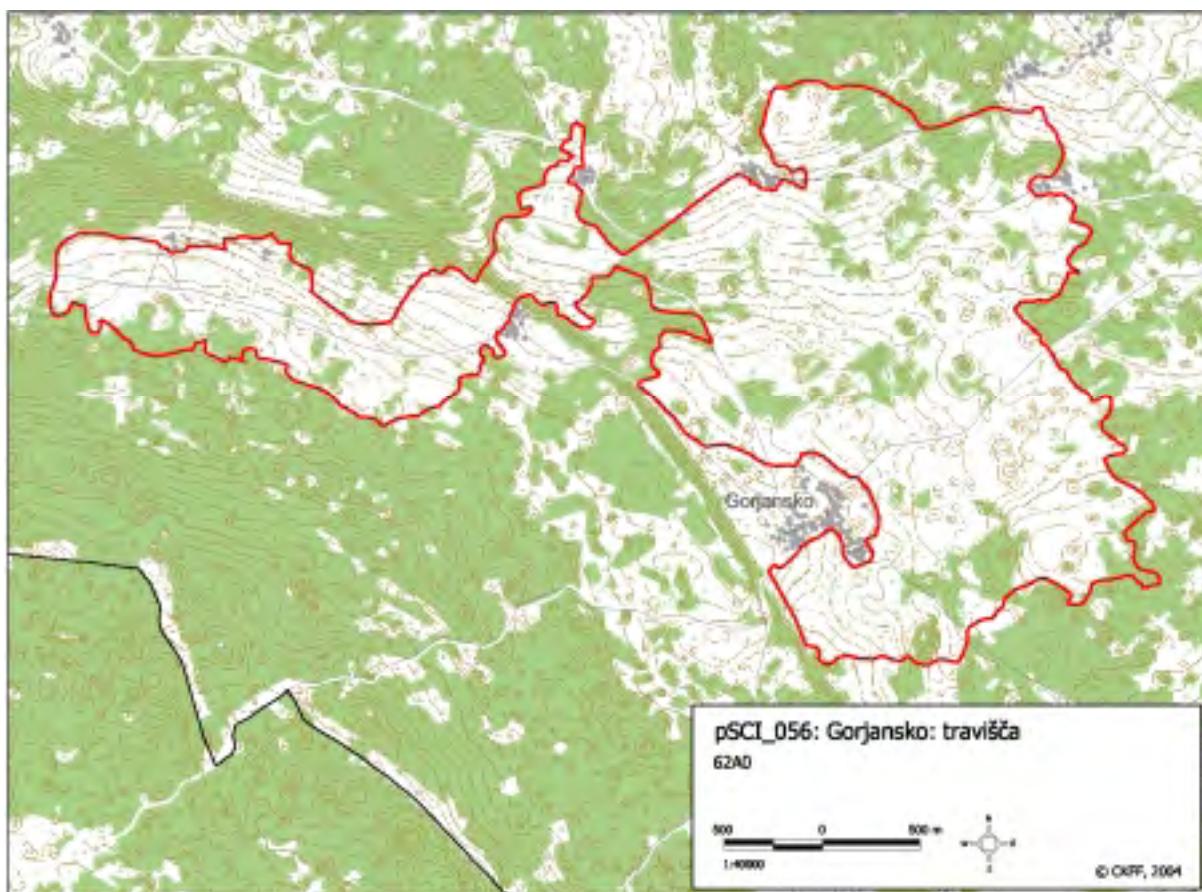
5.56.7 Dodatni viri

/

5.56.8 Geografski oris območja

Del območja leži severno in vzhodno od vasi Gorjansko; severno ga tu omejujeta Ivanji Grad in Preserje pri Komnu, drugi del pa je ob cesti, ki pelje od Klanca pri Komnu proti Brestovici pri Komnu. Brestovica ni več del območja pSCI.

Slika 5.56: Obris območja pSCI.

5.57 Hrušica: travišča

Mitja KALIGARIČ

5.57.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

V območju, ki je izrazito gozdno, neposeljeno, so ohranjena večja območja vzhodnih submediteranskih travišč (EU_62A0), ki so v ekstenzivni rabi, nekoliko višja nadmorska višina pa jim doprinese floristično pestrost. Poleg kvalifikacijskega habitatnega tipa je prednost območja odsotnost virov onesnaževanja, intenzivnih kmetijskih površin v bližini, nevarnost pa opuščanje rabe (zaraščanje površin).

5.57.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
62A0	A	B	A	A	/	

5.57.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
62A0	100	obdelovanje zemlje	C	-	10	da	ne	
	101	sprememba kmetijske prakse	B	-	40	da	ne	opuščanje
	102	košnja	B	+	60	da	ne	
	110	uporaba pesticidov	C	-	1	da	ne	
	120	gnojenje	B	-	5	da	ne	
	140	paša	C	+	10	da	ne	
	141	opuščanje paše	A	-	20	da	ne	

5.57.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Predlagamo nadaljevanje dobre dosedanje prakse in prekinitev opuščanja rabe. Košnja naj poteka enkrat do dvakrat letno, odvisno od nadmorske višine. Preprečevati je potrebno spreminjanje v intenzivna travišča z dognojevanjem in to kompenzirati s subvencijami.

5.57.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Tradicionalna košnja, lahko se razvija turizem, toda brez dodatne infrastrukture, ki bi lahko zmanjšala površino travnikov.

5.57.6 Ocena zanesljivosti virov

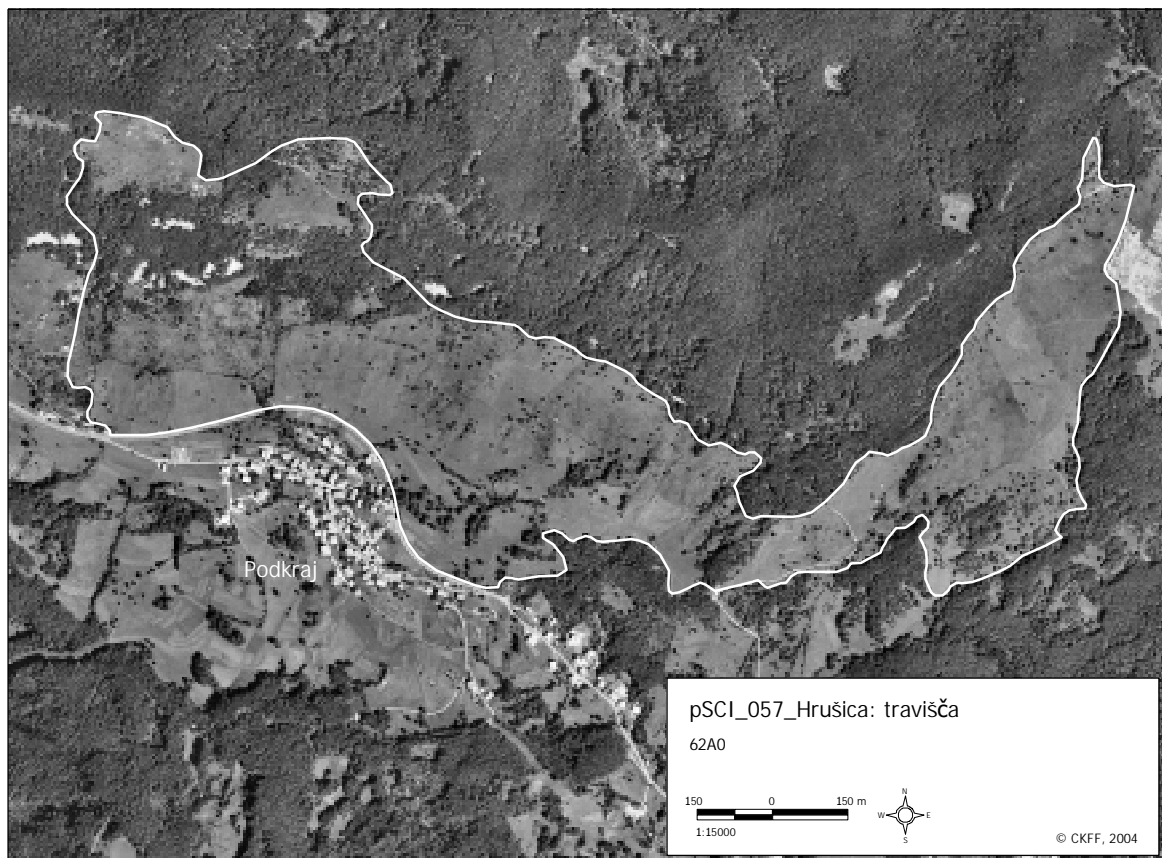
Teren poznamo razmeroma dobro.

5.57.7 Dodatni viri

/

5.57.8 Geografski oris območja

Območje travišč nad vasjo Podkraj.

Slika 5.57: Obris območja pSCI.

5.58 Istrski fliš

Mitja KALIGARIČ

5.58.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Gre za najbolj notranje zaledje slovenske morske obale, najmanj poseljeni in od morja najbolj oddaljeni del Slovenske Istre na flišu. To ima svoje prednosti, predvsem v manjši urbaniziranosti, manjši razvitosti infrastrukture, manjši poselitvi in manjši frekvenci obiskovanja. Po drugi strani je območje bolj »opuščeno« (več travnikov v zaraščanju) in več je gozda. Od kvalifikacijskih habitatnih tipov so najpomembnejša suha submediteranska travišča (EU_62AO), ki so na flišu bogata z orhidejami, nekaj pa je tudi molinietalnih travnikov s trstikasto stožko (*Molinia arundinacea*) (EU_6410). Tu uspeva trnatolistna kompava (*Carlina utzka*) na svojem severozahodnem delu areala.

5.58.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
5130	C	B	B	B	/	
62AO	A	B	B	B	/	
6410	C	C	C	C	/	

5.58.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	% območja pod vplivom	vpliv [+ , 0, -]	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
5130	100	obdelovanje zemlje	C	0	5	da	ne	
	102	košnja	C	+	10	da	ne	
	120	gnojenje	C	-	4	da	ne	
62AO	100	obdelovanje zemlje	C	-	10	da	ne	
	101	sprememba kmetijske prakse	B	-	50	da	ne	
	102	košnja	B	+	10	da	ne	
	120	gnojenje	B	-	5	da	ne	
6410	100	obdelovanje zemlje	A	-	3	da	ne	
	102	košnja	A	+	1	da	ne	
	110	uporaba pesticidov	B	-	3	da	da	
	120	gnojenje	A	-	1	da	ne	
	950	razvoj (sukcesija) biocenoz	B	-	5	da	ne	
	952	eutrofikacija	B	-	10	da	ne	
	953	zakisovanje	C	+	2	da	ne	

5.58.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Na območju je potrebno zagotoviti ekstenzivno rabo vsaj na obstoječih travnikih, če zaraščenih površin ni več moč rekultivirati. Fliš je naravno rodovitna in vlažna kamnina, zato je košnja lahko dvakrat do trikrat letno, gnojenje ni zaželeno. Travnikom s trstikasto stožko (*Molinia arundinacea*) je treba zagotoviti obstoječ vlažnostni režim (ravne površine ob potokih, opuščene terase) in košnjo enkrat letno. Zaradi ohranjenosti tradicionalne kulturne krajine je potrebno poskrbeti za trajnostno rabo v prostoru, brez večjih industrijskih objektov, razvoja infrastrukture ipd.

5.58.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Sonaravno kmetijstvo, vzdrževanje košnje, gojenje lokalnih produktov za potrebe turizma na podeželju. Izogibanje komasacijam, tudi za velike vinogradniške komplekse. Favorizirati razdrobljenost krajine na manjše površine.

5.58.6 Ocena zanesljivosti virov

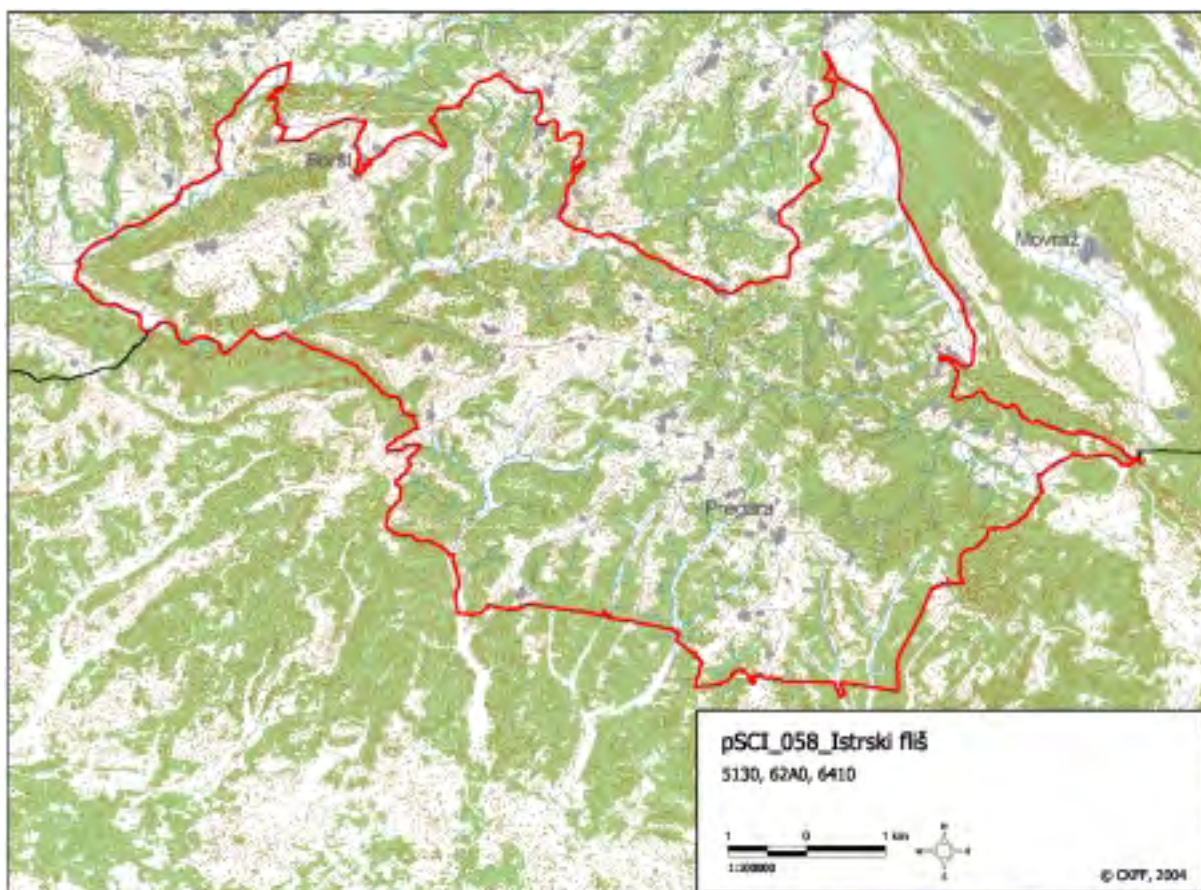
Podatki so relevantni.

5.58.7 Dodatni viri

/

5.58.8 Geografski oris območja

Meja se drži manj naseljenih območij in tistih, kjer prevladujejo travišča na flišu. To je območje Pregara, Reparac, Abitanti in vse do potoka Bračan.

Slika 5.58: Obrisi območja pSCI

5.59 Iški Vintgar

Nejc JOGAN

5.59.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Soteska Iški Vintgar je s svojo neposredno bližino Ljubljane, ohranjenostjo narave in nedostopnostjo strmih pobočij priljubljena izletniška točka. Večji del soteske je nedostopen in zato z zelo dobro ohranjeno naravo, le v spodnjem delu, kjer je obisk največji, je obrežna vegetacija potoka Iška mestoma precej prizadeta, vendar pa je naravna rečna dinamika skoraj v celoti ohranjena. Strme prepadne stene na obeh straneh soteske nudijo po eni strani ustrezna bivališča nekaterim hladnoljubnim vrstam, ki so tod ostale verjetno še iz hladnejših časov med ledenimi dobami, po drugi strani pa so na prisojnem termofilnem skalovju razvite združbe, katerih vrstna struktura kaže submediteranski značaj. Soteska je tako že od nekdaj slavna botanična lokaliteta (Strgar 1966), tu ima veliko populacijo tudi kranjski jeglič (*Primula carniolica*), eden najslavnejših slovenskih endemitov, vrsto s Priloge II in IV Direktive o habitatih, za katero je območje že predlagano kot pSCI (Čušin (ured.) 2003).

5.59.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
3220	B	C	A	B	/	
8210	A	B	A	A	DPRIOR ¹ DKOMP	¹ <i>Primula carniolica</i>

5.59.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
3220	101	sprememba kmetijske prakse	B	-	ON	NZ	da	povodjel ON - ocena ni mogoča; NZ - ni znano
	110	uporaba pesticidov	B	-	ON	NZ	da	povodjel ON - ocena ni mogoča; NZ - ni znano
	120	gnojenje	B	-	ON	NZ	da	povodjel ON - ocena ni mogoča; NZ - ni znano
	220	športni ribolov	B	-	20	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	20	da	ne	
	608	kampiranje	A	-	20	da	ne	
	620	športi in pristočasne aktivnosti na prostem	B	-	20	da	ne	
	701	onesnaževanje voda	B	-	20	da	da	
8210	852	sprememba strug tekočih voda	A	-				potencialno
	910	naravno zasipavanje z naplavinami	A	+	10	NZ	NZ	NZ - ni znano
	501	steze, poti, kolovozi	C	-	10	da	ne	
	709	druge in mešane oblike onesnaževanja	C	-	ON	da	da	ON - ocena ni mogoča

5.59.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Na vseh vstopnih poteh na območje je potrebno postaviti razlagalne table in urediti smerokaze. Potrebno je jasno označiti dovoljene poti in onemogočiti uporabo drugih, divje prostore za piknik je potrebno renaturirati in le nekatere od njih, ki so najmanj problematični, predvsem v spodnjem delu doline, že izven soteske, urediti in

zagotoviti prostore za odpadke ter redno odstranjevanje odpadkov. Potrebno je vzdrževati nekaj najbolj obljudenih poti, jih utrditi in hkrati zapreti številne stranske poti. Ob Iški je treba očistiti prodišča in določiti, na katerih mestih je dostop do vode dovoljen, predvsem zunaj območja soteske. Razmisliti je potrebno o smiselnosti ohranjanja nekaterih zajezitev na stranskih pritokih.

5.59.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Glede na naravno ohranjenost vseh ključnih združb na območju pSCI je za ohranjanje stanja, kakršno je, najboljša odsotnost kakršnekoli rabe. Ker pa izletniškega obiskovanja ne moremo preprečiti, je potrebno natančno nadzorovati vpliv tovrstne aktivnosti na naravo. Za namene piknikov bi bilo dobro urediti več prostorov nižje ob Iški, zunaj območja soteske, s čimer bi razbremenili samo sotesko in prepovedali tovrstne aktivnosti v soteski. Preučiti je potrebno tudi širše vplivno območje in morebitne vplive intenzivnega kmetijstva in urbanizacije na Iško.

5.59.6 Ocena zanesljivosti virov

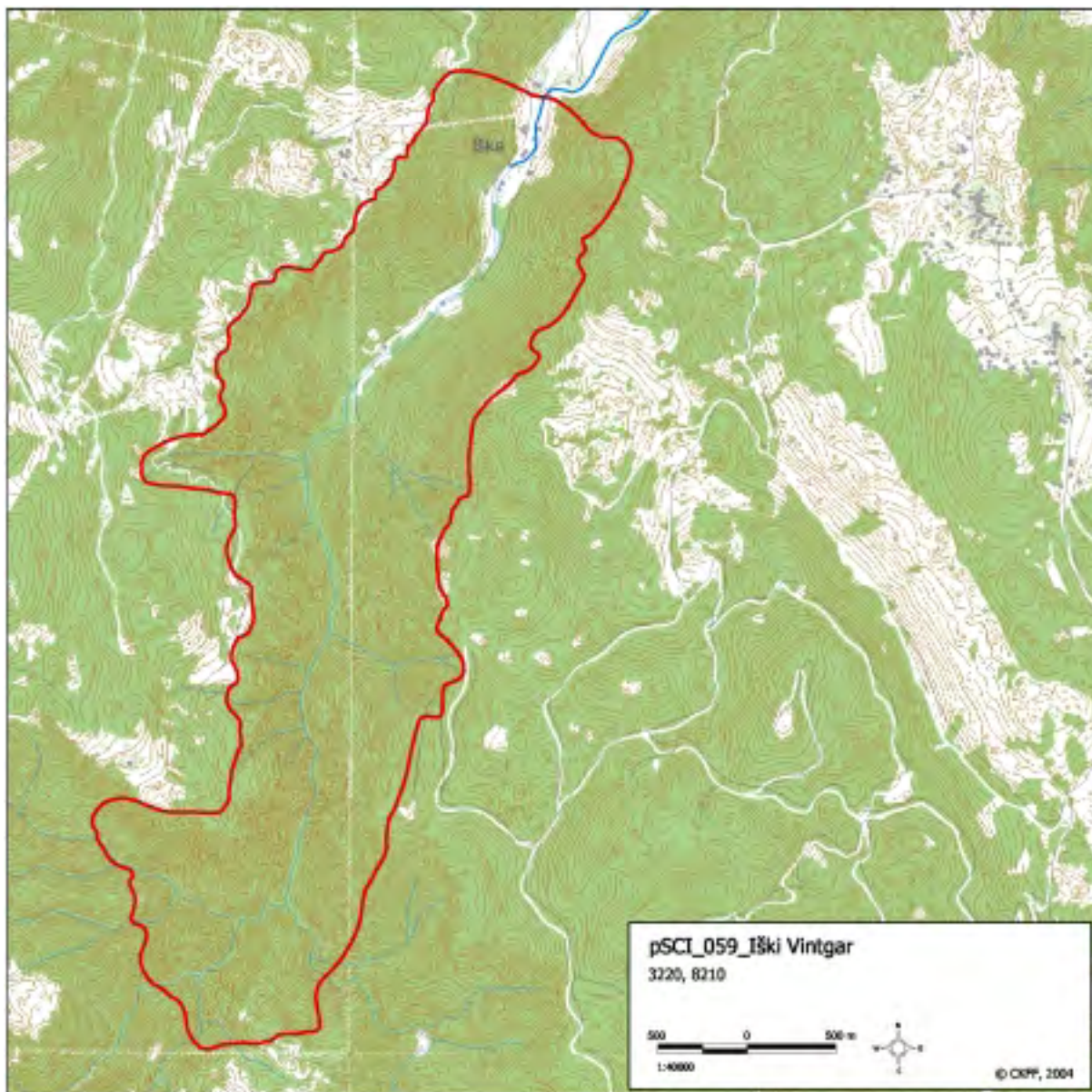
Ogled opravljen 2003.

5.59.7 Dodatni viri

Čušin, B. (ured.), 2003. Strokovna izhodišča za vzpostavljanje omrežja Natura 2000 - Rastline (Pteridophyta in Spermatophyta). Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, Ljubljana. 234 str.
Strgar, V., 1966. Prispevek k poznavanju rastlinstva v soteski Iške. Varstvo narave, Ljubljana 5: 81-95.

5.59.8 Geografski oris območja

Območje obsega doline Iške in Zale od vasi Iška na severu do Jamnega hriba na jugu, na vzhodu in zahodu pa je omejeno z vrhom pobočja nad sotesko Iške, na zahodu torej približno s črto Trenk-Benko-Gornji Ig, na vzhodu pa Stražar-Ivanji vrh-Lanči vrh-Jamni hrib.

Slika 5.59: Obris območja pSCI.

5.60 Izliv Tržiške Bistrice: prodišča

Jurij DOBRAVEC

5.60.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Prodišča Tržiške Bistrice kot močno prodonosne reke in posledično prodišča ob izlivu Tržiške Bistrice v Savo. Ohranjena je rečna dinamika, ki stalno preoblikuje prodišča, tako da so vedno mozaično razviti vsi sukcesijski stadiji prodiščne vegetacije.

5.60.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
3220	A	B	B	B	/	
3240	B	B	B	B	/	

5.60.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
3220	101	sprememba kmetijske prakse	B	-	25	ne	da	
	102	košnja	B	-	15	ne	da	
	120	gnojenje	B	-	25	da	da	
	220	športni ribolov	B	-	10	da	ne	
	300	izkop peska in proda (gramoza)	A	-	5	da	ne	
	302	odvzem materiala z obale	B	-	5	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	10	da	ne	
	620	športi in prostočasne aktivnosti na prostem	B	-	10	da	ne	
	701	onesnaževanje voda	B	-	30	da	da	
	840	poplavljanje	B	-	15	da	ne	
	954	invazija rastlinske ali živalske vrste	A ¹ B ²	-	100	da	da	rastline: ¹ zelnate vrste (<i>Fallopia japonica</i> , <i>Impatiens glandulifera</i>), ² lesne vrste (<i>Physocarpus opulifolius</i>)
3240	101	sprememba kmetijske prakse	C	-	25	ne	da	
	102	košnja	B	-	15	ne	da	
	120	gnojenje	B	-	25	da	da	
	220	športni ribolov	B	-	10	da	ne	
	300	izkop peska in proda (gramoza)	A	-	5	da	ne	
	302	odvzem materiala z obale	B	-	5	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	10	da	ne	
	620	športi in prostočasne aktivnosti na prostem	B	-	10	da	ne	
	701	onesnaževanje voda	B	-	30	da	da	
	840	poplavljanje	B	-	15	da	ne	
	954	invazija rastlinske ali živalske vrste	A ¹ B ²	-	100	da	da	rastline: ¹ zelnate vrste (<i>Fallopia japonica</i> , <i>Impatiens glandulifera</i>), ² lesne vrste (<i>Physocarpus opulifolius</i>)

5.60.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Problem na tem območju je ta, da je vizualno zanemarjeno, sem ljudje vozijo odpadke različnih velikosti, pozna se tudi vpliv gorvodnih industrijskih obratov, saj je voda onesnažena, ob robovih so opazni večji ostanki olj in podobno. Prodišča sama in vegetacija okrog je s tem malo prizadeta. Hkrati pričakujemo, da bodo ob ustreznem načrtu upravljanja ali podobnem sprejetem dokumentu tudi vizualne motnje lahko odpravljene.

- ureditev industrije gorvodno ob Tržiški Bistrici;
- opozorilne table;
- nadzor gnojenja (Podbrezje, Bistrica, Žeje, Duplje, Naklo);
- preprečevanje odlaganja odpadkov;
- odstranitev tujerodnih invazivnih vrst;
- prepoved divjega izkoriščanja proda;

5.60.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Znotraj pSCI naj ne bo nobene rabe, saj bi imela vsaka raba negativen vpliv. Kmetijstvo v neposredni okolici (v bistvu močnejše zaraščene naplavine) naj se ohranja v sedanji intenziteti.

5.60.6 Ocena zanesljivosti virov

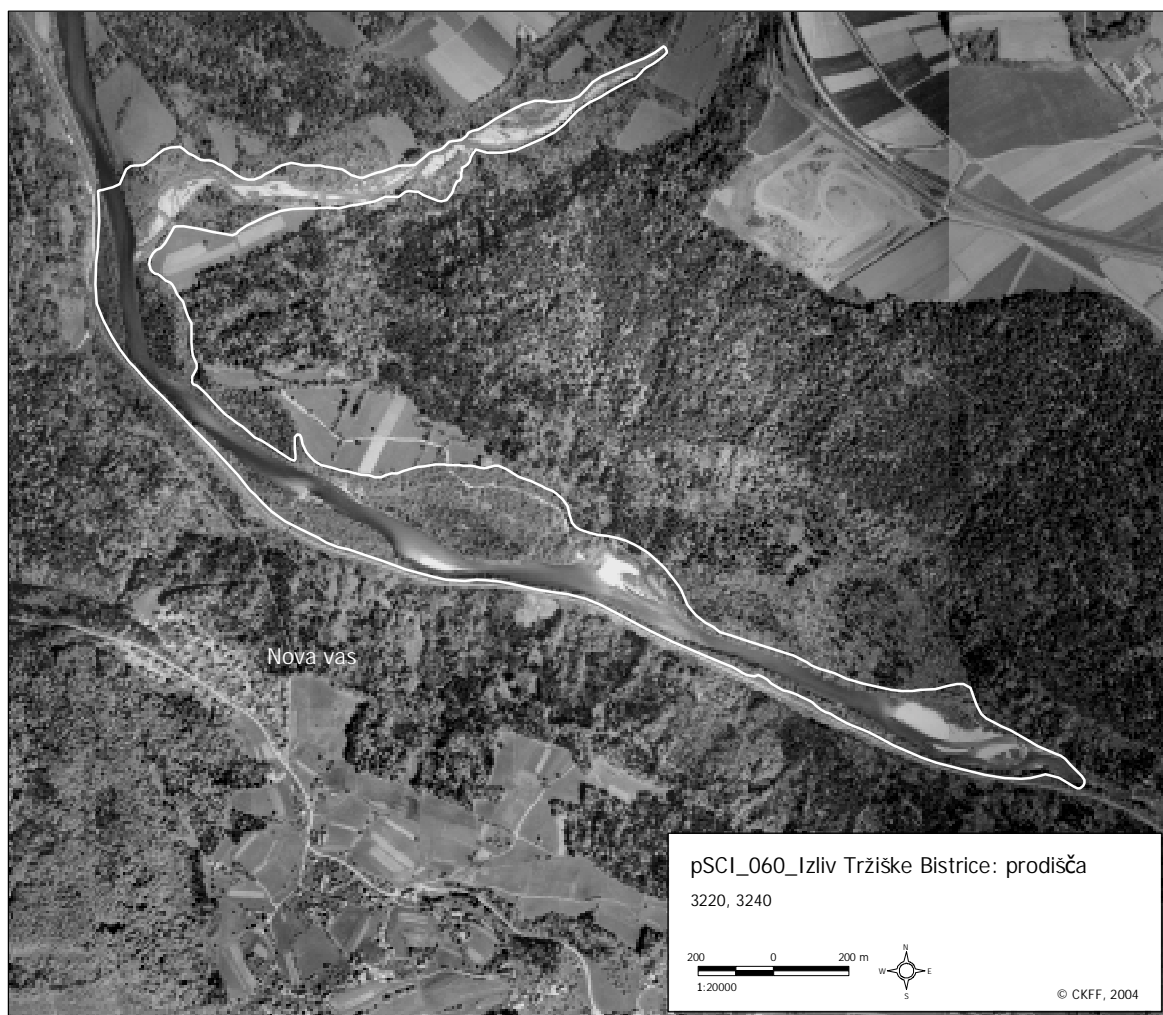
Osebno poznavanje območja.

5.60.7 Dodatni viri

/

5.60.8 Geografski oris območja

Izliv Tržiške Bistrice v reko Savo (Nakelska Sava).

Slika 5.60: Obris območja pSCI.

5.61 Izvir Lijaka

Tone WRABER

5.61.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Klasično nahajališče evmediteranske flore na Goriškem (F. Krašan /že 1863/, G. Beck, T. Wraber, I. Dakskobler) z zelo v notranjost Slovenije pomaknjenim pojavljanjem črnega hrasta (*Quercus ilex*) in nekaterih drugih evmediteranskih vrst (npr. srednji grenik *Iberis linifolia*, rdečeploдни brin *Juniperus oxycedrus*). Ob zgornjem toku Lijaka sicer subsponatno, a vendar omembe vredno pojavljanje navadnega smokvovca (*Ficus carica*), ki tukaj podivjano raste vsaj že sto let.

5.61.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
8160*	A	C	A	A	DRED	1
9340	A	A	A	A	/	2

- 1) Združba *Allio globosi-Iberidetum* je v Sloveniji zelo redka (Lijak, Risnik pri Divači, Draga pri Orleku).
- 2) Gre za združbo *Ostryo-Quercetum pubescentis quercetosum ilicis* varianta *Amelanchier ovalis* (Dakskobler 1997).

5.61.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
8160*	624	planinarjenje, plezanje, jamarstvo			100	da	ne	1
	948	naravni požari			100	da	da	2
	954	invazija rastlinske ali živalske vrste	C	-	100	da	da	potencialno: 3;

- 1) Možno je, da se bodo ostenja kdaj lotili plezalci, kar bi bilo potrebno preprečiti oz. nadzorovati.
- 2) Pred leti je požar prizadel sestoj rdečeplođnega brina (*Juniperus oxycedrus*), ki je imel delno (nizke) drevesne primerke.
- 3) Nevarnost je tudi za širjenje invazivnih vrst, ki lahko uspevajo v skalovju: vzhodni klek (*Thuja orientalis*), visoki pajesen (*Ailanthus altissima*).

Zaradi težavne pristopnosti habitatni tip EU_9340 ni podvržen nobenemu pojavu ali dejavnosti.

5.61.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Ohranjanje obstoječega stanja.

5.61.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Izobraževalna dejavnost (spoznavanje mediteranske flore), saj od raztresenega naselja Loke prav v spodnji del ostenja vodi dovolj prehodna steza. Pristop po melišču navzgor je zelo naporen, pa tudi naravovarstveno ni priporočljiv, saj poškoduje maloprostorsko razvito združbe *Allio globosi-Iberidetum intermediae* s srednjim grenikom (*Iberis linifolia*).

5.61.6 Ocena zanesljivosti virov

Viri so zanesljivi, območje pa je dobro preiskano, saj prva objava sega že v leto 1863.

5.61.7 Dodatni viri

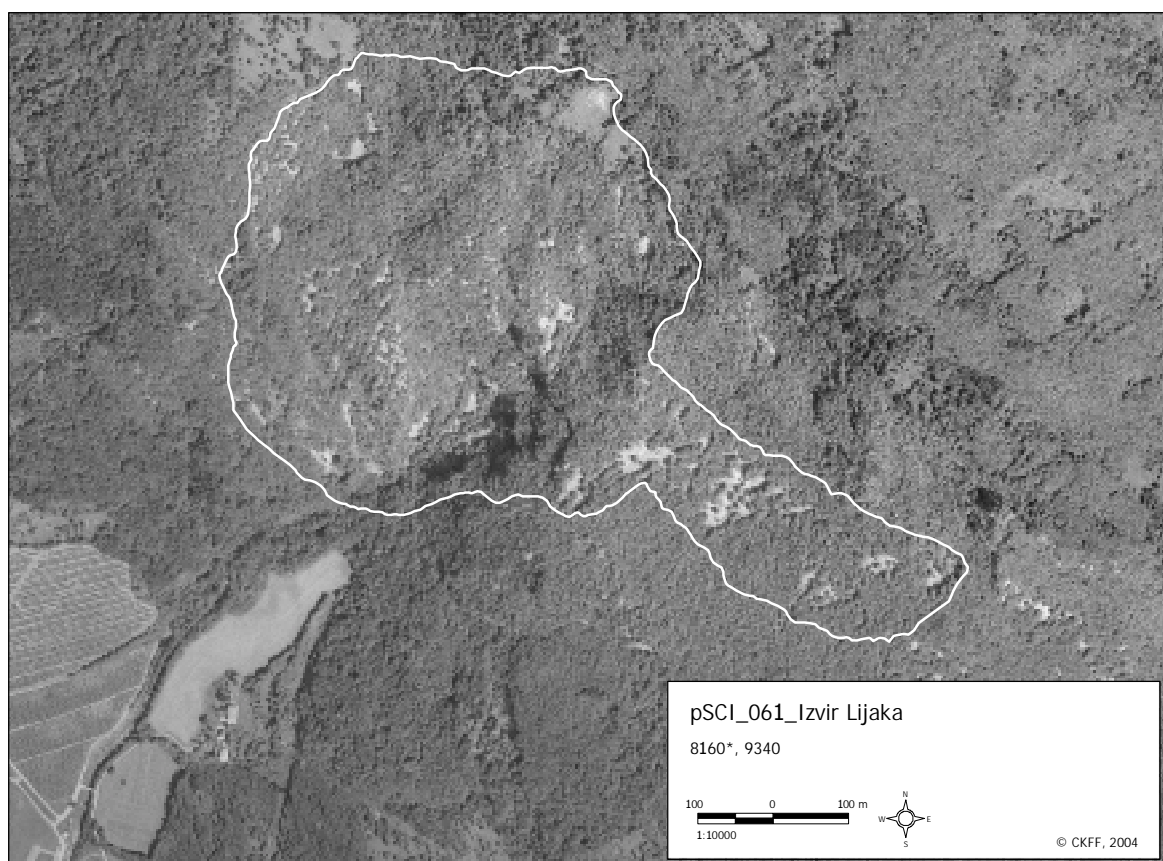
Beck v. Mannagetta, G., 1907. Vegetationsstudien in Ostalpen I. Die Verbreitung der mediterranen, illyrischen und mitteleuropäisch-alpinen Flora im Isonzo-Tale. Sitzber. Akad. Wiss. Wien, Mathem. - naturwiss. Kl., Wien 116: 1439-1534.

Dakskobler, I., 1997. Fitocenološka oznaka sestojev črnega hrasta *Quercus ilex* L. na Sabotinu in izviru Lijaka (zahodna Slovenija). Acta biologica slovenica, Ljubljana 41(2/3): 19-42.

Krašan, F., 1863. Beiträge zur Flora der Umgehung von Görz 2. Österr. Bot. Zeitschr. 13: 385-396.

5.61.8 Geografski oris območja

O srednji in najpomembnejši del območja je ostenje nad izviro Lijaka, vendar obsega še širšo okolico, (verjetno) poraslo z grmiščno/gozdnimi sestoji jesenske vilovine in črnega gabra (*Sesleria autumnalis-Ostryetum carpinifoliae*). Na tem širšem območju je tudi nekaj submediteranskih travišč (*Scorzoneretalia villosae*).

Slika 5.61: Obris območja pSCI.

5.62 Ižica (Iščica)

Olga URBANC-BERČIČ, Mateja GERM

5.62.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Ižica je dolga 12 km in je značilna reka Ljubljanskega barja s kraškim izvirom in majhnim padcem. Ima stalno vodo v višini od 0,5 do 1,5 m in je bogato porasla z makrofiti vse od izvira do izliva v reko Ljubljanico. Dno struge pokriva mulj, ki je primeren za zakoreninjenje. V reki najdemo tako plavajoče kot tudi podvodne vrste, med katerimi prevladujejo: plavajoči dristavec (*Potamogeton natans*), rumeni blatnik (*Nuphar lutea*), jezerski biček (*Schoenoplectus lacustris*), preraslolistni dristavec (*Potamogeton perfoliatus*) in navadna strelišča (*Sagittaria sagittifolia*). Prisotnost nitastih zelenih alg (*Cladophora* sp.) že na izviri kaže na vnose hranil z odpadnimi vodami in nizvodno tudi iz kmetijstva.

5.62.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
3260	A	C	B	B	DRANG	

5.62.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
3260	120	gnojenje	B	-	100	da	da	
	151	odstranjevanje mejic in grmovja	C	-	50	da	da	
	167	sečnja brez ponovnega nasajanja	B	-	30	da	ne	
	403	razpršena urbanizacija	C	-	30	da	da	
	620	športi in prostočasne aktivnosti na prostem	C	-	30	da	da	
	701	onesnaževanje voda	B	-	100	da	da	
	850	splošna sprememba hidrografije	B	-	100	da	da	
	852	sprememba strug tekočih voda	C	-	20	da	da	
	900	erozija	C	-	30	da	ne	
952	evtrofikacija	B	-	100	da	da		

5.62.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Zmanjšati onesnaženje iz kmetijskih površin, ohraniti obrežno lesno vegetacijo v širini vsaj 5 metrov. Izvir reke v naselju Ig urediti z opisnimi tablami in okolico prepustiti naravi (preprečiti »dekoracijo« z okrasnimi rastlinami, zasipavanje...).

5.62.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Ekstenzivno kmetijstvo in ekoturizem.

5.62.6 Ocena zanesljivosti virov

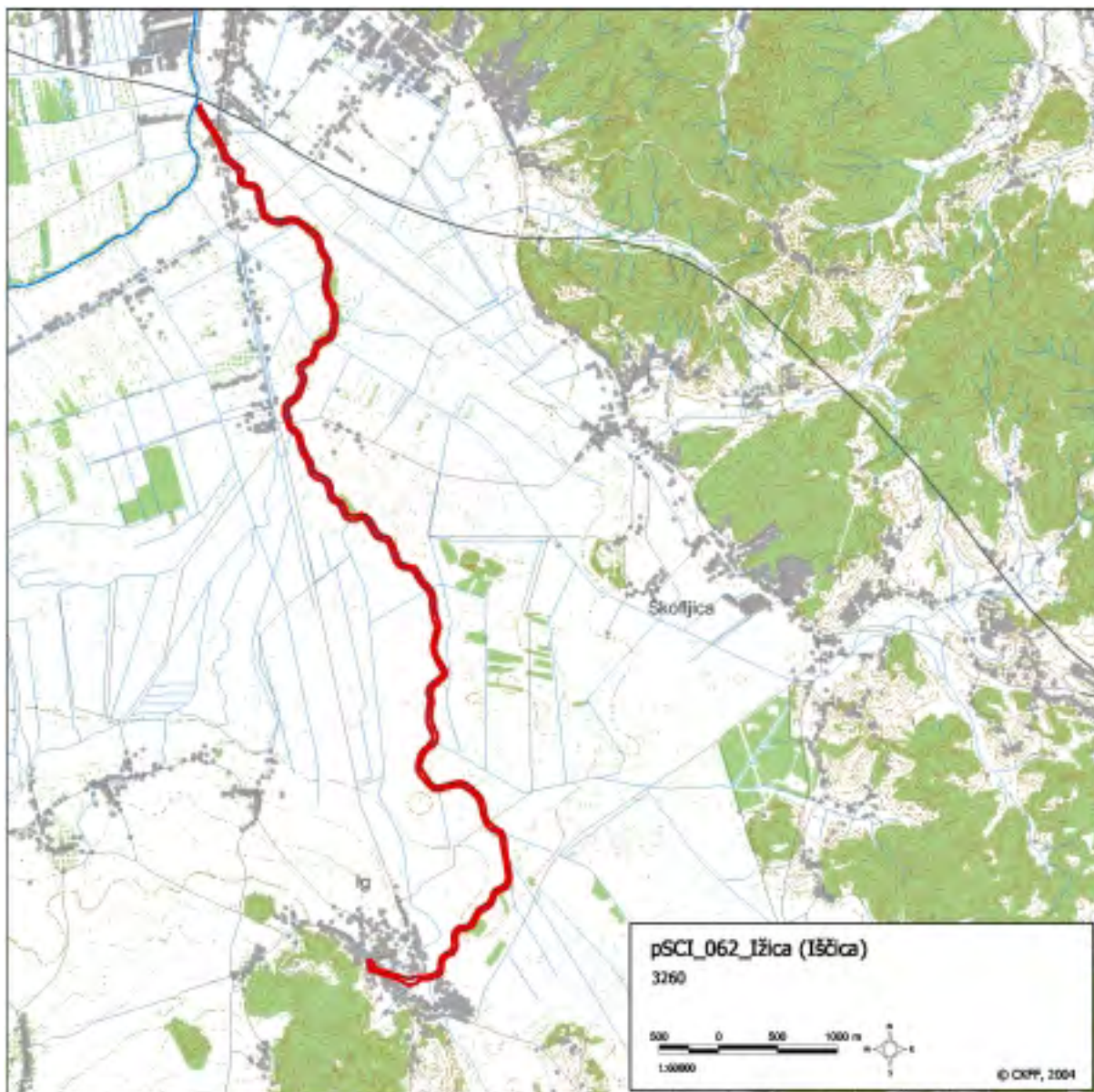
Raziskave ekosistema in makrofitov na Nacionalnem inštitutu za biologijo in Oddelku za biologijo BF so potekale v letih 1996, 2000 in 2003.

5.62.7 Dodatni viri

- Germ, M. & A. Gaberščik, 1999. The distribution and abundance of macrophytes of the lowland Ižica river (Slovenia) [Razporeditev in pogostost makrofitov v nižinski reki Ižici]. *Acta biologica Slovenica*, Ljubljana 42(4): 3-11.
- Germ, M. & M. Dolinšek & A. Gaberščik, 2003. Macrophytes of the river Ižica - comparison of species composition and abundance in the years 1996 and 2000. *Archiv für Hydrobiologie, Suppl. (Large Rivers 14:1-2): 147(1-2): 181-193.*
- Germ, M., 1999. Botanično potepanje po reki Ižici. *Proteus*, Ljubljana 61(8): 355-358.

5.62.8 Geografski oris območja

Reka z obrežnim pasom v širini najmanj 5 metrov na vsaki strani.

Slika 5.62: Obris območja pSCI.

5.63 Jelovica: Za blatom

Andrej MARTINČIČ

5.63.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Visoko barje Za Blatom leži na planoti Jelovica, na nadmorski višini približno 1150 m. Nastalo je iz ledeniškega jezera za čelno moreno manjšega ledenika. V holocenu je jezero prešlo normalne faze zaraščanja, od šašja preko nizkega barja do visokega barja. Visoko barje naj bi začelo nastajati že v preboreal, kar je za naše razmere zelo zgodaj. Je edino naše barje, ki predstavlja tip simetričnega ombrotrofnega barja. Center barja je dvignjen 4-6 m nad obrobje, debelina organogenih plasti (šote) pa znaša nad 7 m, kar je največ pri nas. Na najvišjem delu je 25 m dolgo distrofno jezero, ki je nastalo sekundarno z erozijo in se očitno povečuje. Na vzhodni strani je še dvoje manjših erozijskih jezerc, premera 12 m in 6 m. Flora obsega praktično vse ombrotrofne vrste, ki uspevajo v Sloveniji. V vegetacijskem pogledu je barje doseglo najvišjo razvojno stopnjo: vse tri združbe z ruševjem so razporejene v obliki koncentričnih krogov in pokrivajo celotno površino barja, razen manjših erozijskih površin, kjer so nastale sekundarno združbe zgodnjih sukcesijskih faz zaradi regresivnega razvoja.

5.63.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
3160	A	B	A	A	DRED	
7110*	A	B	A	A	DRED	

5.63.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
3160	622	sprehajanje, pohodništvo, ježa in kolesarstvo	C	-	ON	da	da	ON - ocena ni mogoča
	701	onesnaževanje voda	C	-	ON	da	da	ON - ocena ni mogoča
	900	erozija	B	+	10	da	da	
	950	razvoj (sukcesija) biocenoz	C	-	20	da	ne	
7110*	622	sprehajanje, pohodništvo, ježa in kolesarstvo	C	-	ON	da	ne	ON - ocena ni mogoča
	720	pohojenost, pretirana raba	C	-	ON	da	ne	ON - ocena ni mogoča
	900	erozija	B	0	15	da	da	
	950	razvoj (sukcesija) biocenoz	B	0	15	da	da	

5.63.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Ker je barje izven turističnih poti, niso potrebni posebni varstveni ukrepi razen morebiti postavitve razlagalnih tabel, na katerih naj bo jasno utemeljena in vidna prepoved neposrednega dostopa na barje. Za raziskave bi bilo potrebno pridobiti posebno dovoljenje, nosilec raziskav pa naj z rezultati raziskav nujno seznanj ustrezni organ (ZRSVN). Ustrezen nadzor in spremljanje stanja je potrebno izvajati v triletnih ciklikih.

5.63.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Prepovedati je potrebno kakršnokoli rabo.

5.63.6 Ocena zanesljivosti virov

Območje pSCI je bilo natančno proučeno v obdobju 1980-1990, kasneje pa je bilo še nekajkrat obiskano.

5.63.7 Dodatni viri

Gams, I., 1962. Visokogorska jezera v Sloveniji. Gradivo. Geografski zbornik, Ljubljana 7: 195-262.

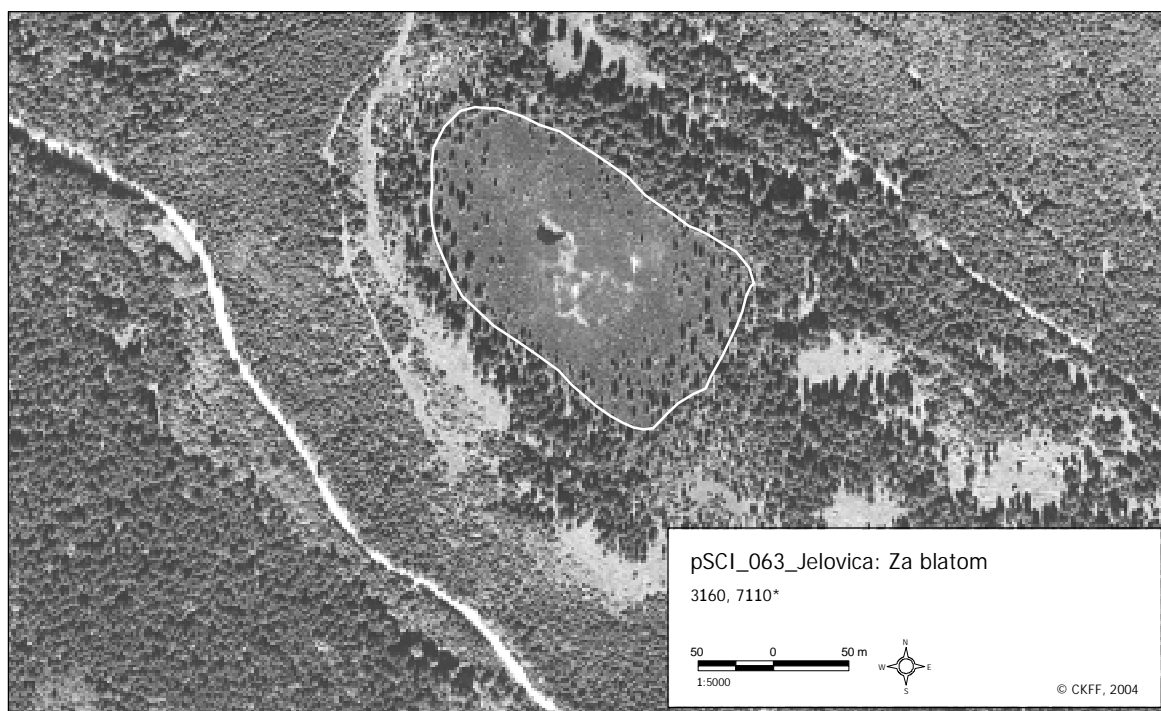
Martinčič, A. & M. Piskernik, 1985. Die Hochmoore Sloweniens. Biološki vestnik, Ljubljana (Vol. extraord. 1): 1-239.

Martinčič, A., I. Maher, I. Leskovar, G. Kosi, P. Skoberne & D. Luznar, 1992. Zasnova rajonizacije ekosistemov R Slovenije (Kataster značilnih ekosistemov R Slovenije). II/1 Nizka barja v Sloveniji. Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani. 51 str.

Martinčič, A., I. Maher, I. Leskovar, G. Kosi, P. Skoberne & D. Luznar, 1994. Zasnova rajonizacije ekosistemov Slovenije (Kataster značilnih ekosistemov). II/2 Nizka barja v Sloveniji, Opisi barij. Oddelek za biologijo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana. 63 str.

5.63.8 Geografski oris območja

pSCI območje leži na zahodnem delu planote Jelovica, v večji uleknini približno 1 km severozahodno od planine Rovtarica, na nadmorski višini 1150 m. Območje jasno omejuje vegetacija rušja proti okolnemu smrekovju.

Slika 5.63: Obris območja pSCI.

5.64 Jezerc pri Logatcu

Andrej MARTINČIČ

5.64.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Barje Jezerc leži severno od Logatca, pod Ostrim vrhom, v vrtači s premerom približno 100 m. Obdajajo ga strma pobočja, le na enem mestu je rob znižan do nivoja barja in tod je majhen površinski odtok. Barje je pričelo nastajati iz jezerca konec subboreala, vendar šota še ni zapolnila celotnega volumna. V sredini je debela samo 1,5 m, pod njo pa je 10-11 m globoka voda nekdanjega jezera. Jezerc je tako naše edino plavajoče barje.

Osrednji del je ombrotrofen in rahlo dvignjen nad minerotrofni obrobni pas. Poraščajo ga značilne ombrotrofne vrste, med katerimi so zlasti pomembne različne vrste šotnih mahov ter visokobarjanska združba *Calluno-Sphagnetum*. Obrobni pas je nekoliko nižji in pod vplivom mineralno bogatejše vode, ki so steka s pobočij. Porašča ga minerotrofna flora ter združbe iz razreda nizkih barij, *Scheuchzerio-Caricetea fuscae*. Med njimi sta omembe vredni predvsem *Caricetum limosae* in združba *Rhynchosporium albae*, značilna za habitatni tip EU_7150. Obrobne minerotrofne združbe kažejo jasen razvoj v smeri ombrotrofne vegetacije.

5.64.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
7140	A	B	A	A	DRED	
7150	A	B	A	A	DRED	

5.64.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
7140	900	erozija	C	-	< 5	da	ne	
	950	razvoj (sukcesija) biocenoz	C	-	< 5	da	da	
7150	900	erozija	C	+	10	da	ne	
	950	razvoj (sukcesija) biocenoz	C	-	20	da	ne	

5.64.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

pSCI zaenkrat ne kaže znakov človekovega vpliva. Poleg prepovedi neposrednega dostopa na barje in neposrednih posegov na površini barja ter na odtoku, je treba zaščititi tudi določen pas okrog samega barja. V tem pasu je potrebno nujno omejiti kmetijsko izkoriščanje, zlasti gnojenje. Košnja v tem predelu lahko ostane.

5.64.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Dopustna ni nikakršna raba; v neposredni okolici, odkoder se stekajo vode na obrobni predel barja naj bo dopustna samo košnja, brez gnojenja.

5.64.6 Ocena zanesljivosti virov

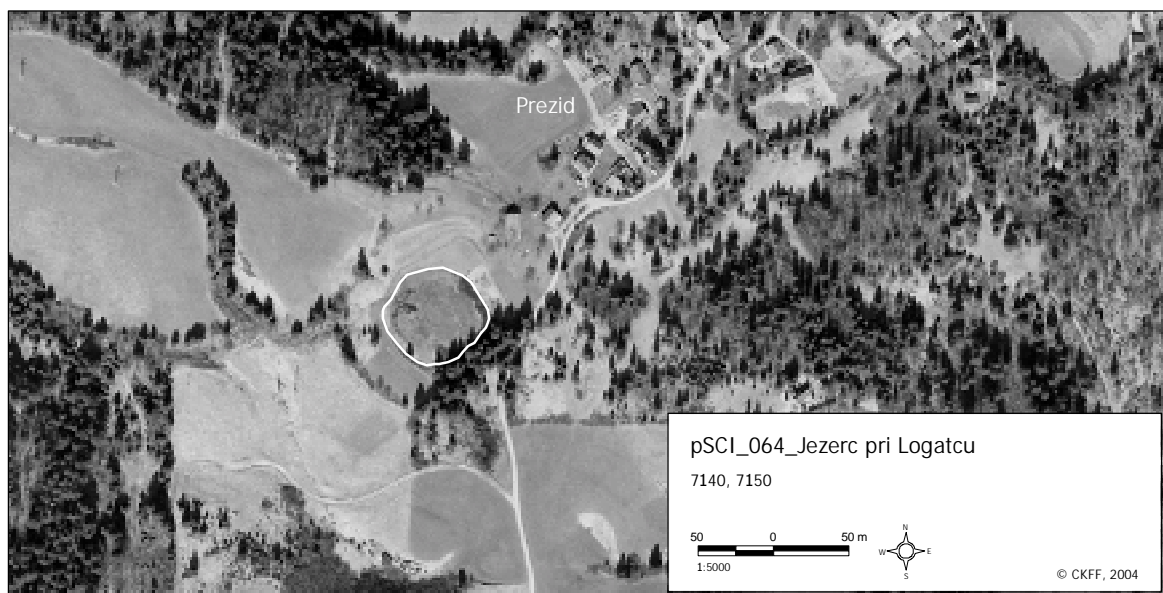
Barje je bilo natančno proučeno v obdobju 1990-2000.

5.64.7 Dodatni viri

Martinčič, A., 2002. Plavajoče barje Jezerc pri Logatcu [Floating mire Jezerc near Logatec (Slovenia)]. Razprave Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Razred za naravoslovne vede 43(2): 157- 175.

5.64.8 Geografski oris območja

pSCI območje leži v vrtači sredi travnatih površin, na zahodnem robu zaselka Jezerc (vas Prezid), severno od Logatca, na nadmorski višini 491 m. S konfiguracijo terena je območje jasno omejeno od okolice.

Slika 5.64: Obris območja pSCI.

5.65 Jovsi

Branka TRČAK

5.65.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Jovsi predstavljajo obsežno območje kulturne krajine, kjer se prepletajo površine mokrotnih in vlažnih travnikov, visoko šašje, mejice, posamična drevesa ali skupine dreves, potoki, ter uleknine napolnjene z vodo. Gre za poplavno območje, na katerega ima velik vpliv reka Sotla, ki teče po vzhodni strani območja in je bila v preteklosti že regulirana. Vpliv poplavnih vod se je s tem zmanjšal, dodatno pa je vplivala na to tudi regulacija Šice, ki teče po severozahodnem delu, in odvodni jarki. Velik del območja tako predstavljajo ekstenzivno gojeni nižinski travniki (EU_6510), na katerih v pomladanskem času prevladuje lisičji rep (*Alopecurus pratensis*). Veliko je mokrotnih površin visokega šašja in sestoji velikega poletnega zvončka (*Leucojum aestivum*), ranljive vrste, katerega populacije so v ostalih delih Slovenije zaradi intenzivne kmetijske rabe že zelo zdesetkane. Jovsi so razglašeni za naravni spomenik (Ur. l. RS 58/95).

5.65.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
6510	A	C	A	A	DKOMP	

5.65.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -] vplivom	% območja pod	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6510	100	obdelovanje zemlje	A	-	3	da	da	
	102	košnja	A	+	100	da	da	
	120	gnojenje	A	-	100	da	da	1

1) Gnojenje je za travnike 6510 sicer potrebno, vendar je to ponekod že pretirano.

5.65.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Območje je zavarovano kot naravni spomenik, s čimer je načeloma že predpisana raba in varstvene usmeritve. Vsekakor je na območju potrebno ohranjati vodni režim brez dodatnih regulacij ter zmanjšati gnojenje. Kosi naj se enkrat do dvakrat letno. Prepovedati je potrebno spreminjanje rabe iz sedanjih travniških ali močvirskih v njivske površine, prav tako pa na območju prepovedati intenzivne kulture kot npr. koroza, beluši...

5.65.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Dosedanja raba, vendar z manj gnojenja. Gnoji naj se na manj površinah, kot doslej in to le s hlevskim gnojem največ enkrat letno.

5.65.6 Ocena zanesljivosti virov

Območje je bilo podrobneje floristično preučeno leta 1993 (Seliškar et al. 1993, Trpin & Vreš 1993), leta 2004 pa so bili skartirani habitatni tipi v merilu 1:5000 (Erjavec et al. 2004).

Na podlagi kartiranja habitatnih tipov v merilu 1:5000 so za kvalifikacijski habitatni tip zarisana zgostitvena območja (Slika 5.65b).

5.65.7 Dodatni viri

Erjavec, D., M. Jakopič, B. Trčak & V. Grobelnik, 2004. Kartiranje negozdnih habitatnih tipov, sklop: Spodnja Sava.

Naročnik: RS Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Ljubljana. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 18 str., pril.

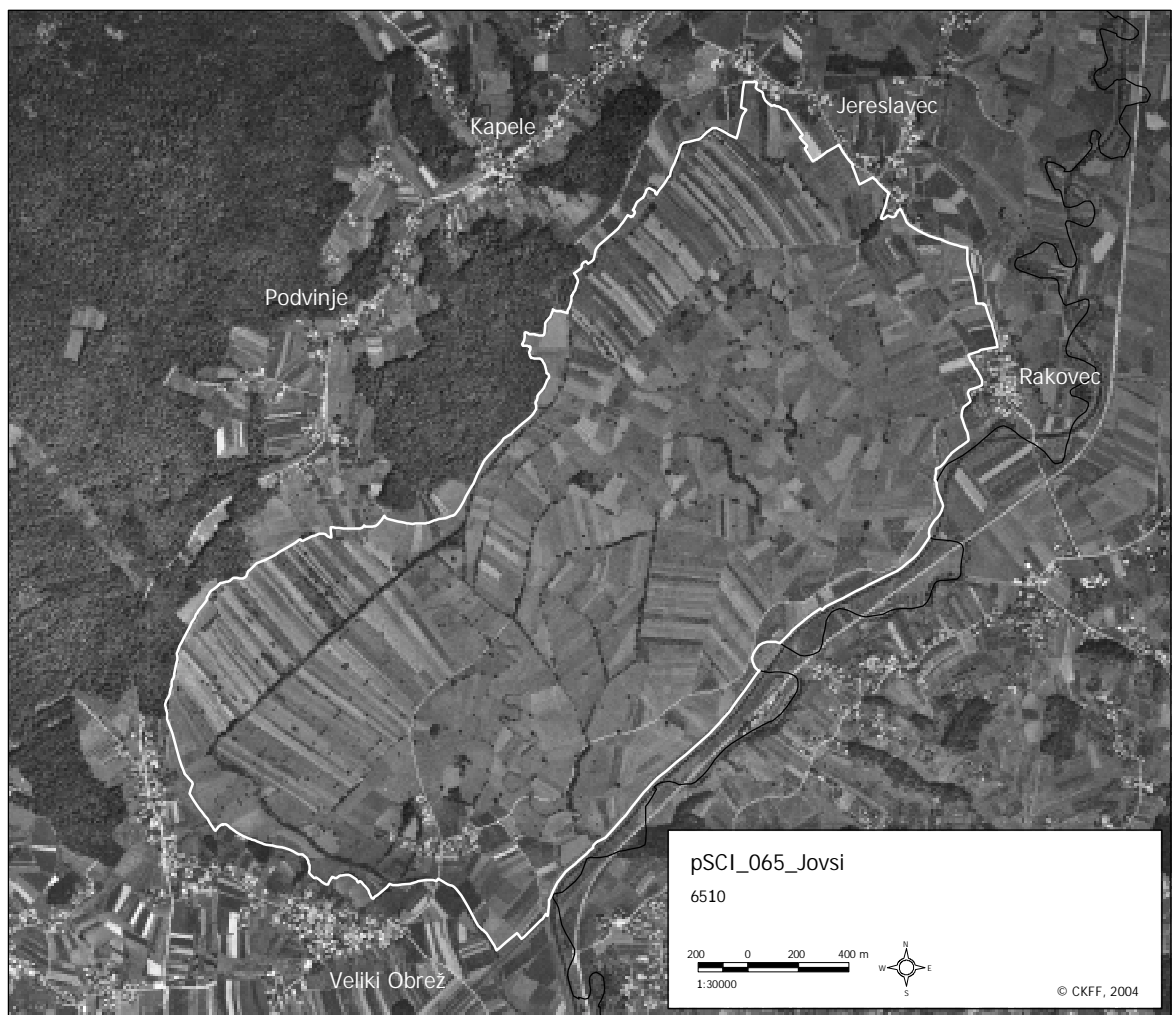
Odlok o razglasitvi območja Jovsi za naravni spomenik. Ur. l. RS 58/95.

Seliškar, A., B. Vreš & D. Trpin, 1993. Jovsi - flora in vegetacija: inventarizacija z naravovarstvenimi smernicami. Biološki inštitut ZRC SAZU, Ljubljana. 19 str.

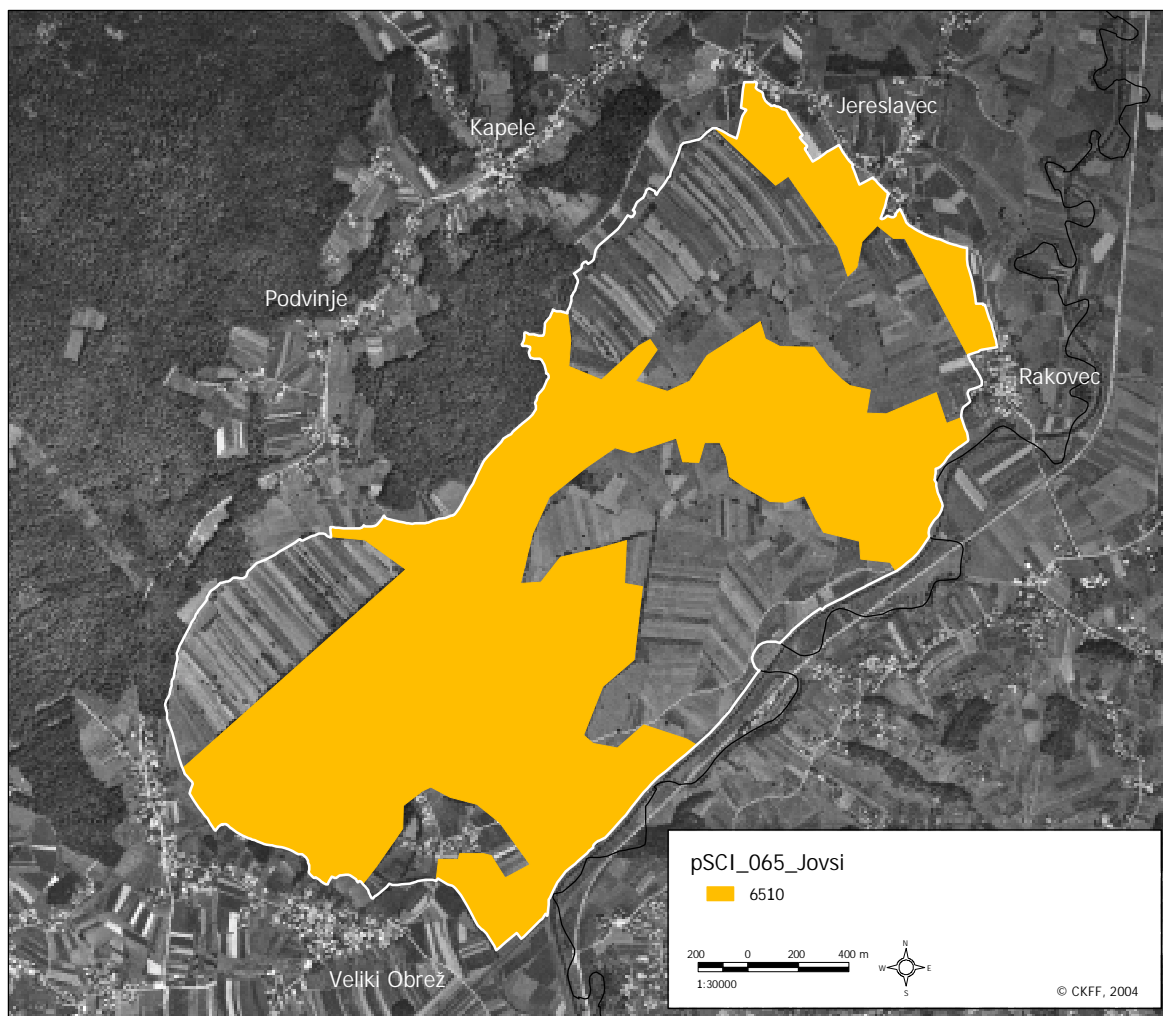
Trpin, D. & B. Vreš, 1993. Prispevek k poznavanju flore poplavnega območja Jovsi pri Brežicah. Hladnikia, Ljubljana 1: 9-16.

5.65.8 Geografski oris območja

Jovsi ležijo severno od Dobove, obdani z vasi Veliki Obrež, Podvinje, Kapele, Jereslavec, Dvor in Rakovec, jugovzhodno mejo predstavlja reka Sotla.

Slika 5.65a: Obris območja pSCI.

Slika 5.65b: Zgostitvena območja kvalifikacijskih habitatnih tipov na pSCI območju.

5.66 Julijske Alpe: visokogorje

Jurij DOBRAVEC

5.66.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Julijske Alpe so kompleks habitatnih tipov, pretežno na apnenčasti podlagi. Na videz so zaradi odmaknjenosti od neposrednega človekovega vpliva relativno neogrožene. Vendar pa tako imenovane tradicionalne dejavnosti pogosto neustrezno opredeljujejo kot ugodne za ohranjanje narave, saj ne znamo dobro ločevati prvobitne narave in preoblikovane narave. Visokogorje je občutljivo predvsem na spremembe večjega obsega, npr. onesnaženje iz zraka, erozije zaradi nalivov ali vetra in ne nazadnje globalnih klimatskih sprememb. Na območju so razviti tudi nekateri habitatni tipi, ki se po svoji naravi bistveno razlikujejo od visokogorskega sveta in smo jih v prvotne zamisli obravnavali ločeno, zaradi smiselnosti enotnega upravljanja območja, ki je v celoti znotraj Triglavskega narodnega parka, pa smo jih vključili sem. Gre predvsem za ledeniška jezera z makrofiti in ostanke visokega barja na Velem polju. Relativno majhna površina teh habitatnih tipov v primerjavi z ostalimi nikakor ne pomeni, da so nepomembni, ampak smo jih priključili zgolj zaradi lege v območju.

Pri tem velja posebej izpostaviti, da se na območju visokogorja Julijskih Alp nahajajo tudi habitatni tipi, ki niso predmet te naloge, so pa nekateri prednostni, vsekakor pa kompleksno povezani z negozdnimi (npr. ruševje).

5.66.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
3140	A	C	A	A	DKOMP DODG	
4060	B	A	A	A	DKOMP	
6110*	A	A	A	A	DPRIOR DKOMP	
6150	B	A	B	B	DKOMP	
6170	A	A	A	B	DKOMP	
6230*	B	C	B	B	DPRIOR DKOMP	
6430A	B	A	A	B	DKOMP	
7140	B	C	B	A	DKOMP DODG	
8120	A	A	B	B	DKOMP	
8160*	A	A	B	B	DPRIOR DKOMP	
8210	A	A	A	A	DKOMP	
8220	A	C	A	A	DKOMP	
8240*	A	B	A	A	DPRIOR DKOMP	

5.66.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
3140	620	športi in prostočasne aktivnosti na prostem	B	-	3	da	ne	okolica gorskih jezer
	701	onesnaževanje voda	B	-	3	da	ne	okolica gorskih jezer
	940	naravne katastrofe	B	-	3	da	ne	okolica gorskih jezer

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
3140	952	evtrofikacija	A	-	3	da	da	okolica gorskih jezer
4060	171	paša drobnice	B	-	15	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	5	da	ne	
	609	druge prostočasne in turistične aktivnosti	B	-	5	da	da	
	622	sprehajanje, pohodništvo, ježa in kolesarstvo	B	-	5	da	ne	
	624	planinarjenje, plezanje, jamarstvo	B	-	5	da	ne	
	625	jadralsvo, padalstvo, zmajarsvo, balonarstvo	C	-	5	da	da	
	900	erozija	C	-	20	da	ne	
	942	plazovi	C	-	15	da	ne	
6110*	100	obdelovanje zemlje	C	-	1	da	ne	
	102	košnja	B	+	5	da	ne	
	110	uporaba pesticidov	C	-	1	da	da	
	120	gnojenje	C	-	5	da	ne	
	140	paša	C	+	20	da	ne	
	141	opušanje paše	C	-	15	da	ne	
	180	požiganje	C	+	1	da	ne	
	211	ribolov s stalnih stojišč	C	-	1	da	ne	
	230	lov	C	-	30	da	ne	
	240	splošni odvzem (nabiranje, lov) živali	C	-	10	da	ne	
	300	izkop peska in proda (gramoza)	A	-	5	da	ne	
	302	odvzem materiala z obale	A	-	1	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	B	+	5	da	ne	
	700	onesnaževanje	C	-	5	da	ne	
	701	onesnaževanje voda	B	-	5	da	ne	
	703	onesnaževanje prsti	C	-	1	da	ne	
	803	zasipavanje jarkov, prekopov, mlak, ribnikov, močvirij, glinokopov ali gramoznic	A	-	5	da	ne	
	852	sprememba strug tekočih voda	A	0	5	da	ne	
	853	spreminjanje vodostaja	C	0	5	da	ne	
	900	erozija	C	+	20	da	ne	
	910	naravno zasipavanje z naplavinami	B	+	5	da	ne	
	942	plazovi	C	+	5	da	ne	
	943	posedanje, zdrs pobočja	C	+	5	da	ne	
	948	požari	C	+	5	da	da	
	954	invazija rastlinske ali živalske vrste	B	-	1	da	da	
	966	antagonizem zaradi tujerodnih vrst	B	-	1	da	da	
6150	171	paša drobnice	B	-	3	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	1	da	ne	
	609	druge prostočasne in turistične aktivnosti	B	-	1	da	ne	
	622	sprehajanje, pohodništvo, ježa in kolesarstvo	B	-	1	da	ne	
	624	planinarjenje, plezanje, jamarstvo	B	-	1	da	ne	
	625	jadralsvo, padalstvo, zmajarsvo, balonarstvo	C	-	1	da	ne	
	900	erozija	C	-	3	da	ne	
	942	plazovi	C	-	1	da	ne	
6170	140	paša	B	-	20	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	3	da	ne	
	609	druge prostočasne in turistične aktivnosti	B	-	5	da	ne	
	622	sprehajanje, pohodništvo, ježa in kolesarstvo	B	-	5	da	ne	
	624	planinarjenje, plezanje, jamarstvo	B	-	5	da	ne	
	625	jadralsvo, padalstvo, zmajarsvo, balonarstvo	C	-	5	da	ne	
	900	erozija	C	-	20	da	ne	
	942	plazovi	C	-	15	da	ne	
6230*	140	paša	B	+	1	da	ne	
	180	požiganje	C	+	1	da	ne	
6430A	140	paša	B	-	3	da	ne	
	141	opušanje paše	B	-	3	da	ne	
	160	splošna gozdarska praksa	B	-	1	da	ne	
	164	goloseki	B	-	1	da	ne	

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6430A	165	odstranjevanje podrasti	B	-	1	da	ne	
	170	živinoreja	B	-	3	da	ne	
	171	paša drobnice	B	-	3	da	ne	
	510	energetska infrastruktua	B	-	1	da	ne	
	511	dalnovid (električni)	B	-	1	da	ne	
	622	sprehajanje, pohodništvo, ježa in kolesarstvo	C	-	3	da	ne	
7140	943	posedanje, zdrs pobočja	C	-	1	da	ne	
	622	sprehajanje, pohodništvo, ježa in kolesarstvo	C	-	3	da	ne	Malo polje
7140	720	pohojenost, pretirana raba	C	-	3	da	ne	Malo polje
	8120	300	izkop peska in proda (gramoza)	B	-	3	da	ne
624		planinarjenje, plezanje, jamarstvo	C	-	1	da	ne	
626		turno (ali neorganizirano) smučanje	C	-	1	da	ne	
942		plazovi	C	-	3	da	ne	
8160*	300	izkop peska in proda (gramoza)	B	-	3	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	1	da	ne	
8210	501	steze, poti, kolovozi	C	-	3	da	ne	
	709	druge in mešane oblike onesnaževanja	C	-	5	da	ne	
8220	702	onesnaževanje zraka	C	-	3	da	ne	
	942	plazovi	C	-	3	da	ne	
8240*	501	steze, poti, kolovozi	C	-	3	da	ne	
	709	druge in mešane oblike onesnaževanja	C	-	3	da	ne	

5.66.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Varstvene usmeritve v kompleksnem območju je mogoče obravnavati po posameznih habitatnih tipih, po posameznih območjih ali po posameznih dejavnostih. Ker območje v celoti leži znotraj Triglavskega narodnega parka, večina v njegovem osrednjem, torej strožje varovanem delu, je varstvene usmeritve potrebno natančno obravnavati v Načrtu upravljanja, ki je po Zakonu o ohranjanju narave (Ur. l. RS 96/04) obvezen dokument. Kmetijsko dejavnost, predvsem pašo, je smiselno strožje nadzorovati in postaviti natančnejša merila za obseg in intenziteto na posameznih območjih.

Obisk in mirna rekreacija naj se omejuje na sedanjo raven. Pri tem je treba najti ustrezne metode tudi za omejevanje hrupa.

V zvezi z lovom je treba pripraviti poglobljeno analizo stanja in realne možnosti ponovne poselitve plenilcev, ki bodo regulirali populacije rastlinojedov. To vlogo v ekološkem krogu v nekaterih primerih danes opravlja človek, večinoma pa bolezn (npr. gamsje garje, ...).

Prelete po zraku, vključno z višinskimi je treba kar se da omejiti. Predvsem je nerazumljivo odprtje koridorja mednarodnih letov nad Julijskimi Alpami pred dobrim desetletjem. Moramo se zavedati, da so letala eden od verjetnih vzrokov za širjenje ozonskih lukenj, ki bi nad apneniškimimi Alpami lahko povzročile bisteno drugačne spremembe vegetacije oz. habitatnih tipov, kot v primeru drugačne geološke podlage. O vplivih globalnega segrevanja na območjih, kjer prevladuje apnenec, je malo znanega, zato je pri spremljanju stanja potrebno biti pozoren tudi na ta aspekt.

5.66.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Načelno velja, naj se nobena sedanja raba na širi na sosednja območja.

Način trajnostne rabe naj bo smiselno določen glede na habitatne tipe, v katerem se pojavljajo, in obravnavan v Načrtu upravljanja TNP. V osnovi naj velja načelo, da je treba pašo strožje nadzorovati in jo omejiti na območja ekstenzivnih travnikov oziroma pašnikov na pašnih planinah. Smiselno se je vrniti na stare sisteme in pravila pašnih planin in pašnih pravic, ki so tudi bistveno bolj smiselno določale število in vrsto živali, ki ima določene pravice na določeni planini. Omenjene pravice so bile prvotno seveda sprejete iz ekonomskih razlogov, vendar je

danes razvidno, da je bila nekdanja stroga ekonomija pravzaprav kvalitetno trajno varovanje (oz. trajnostna raba) narave.

5.66.6 Ocena zanesljivosti virov

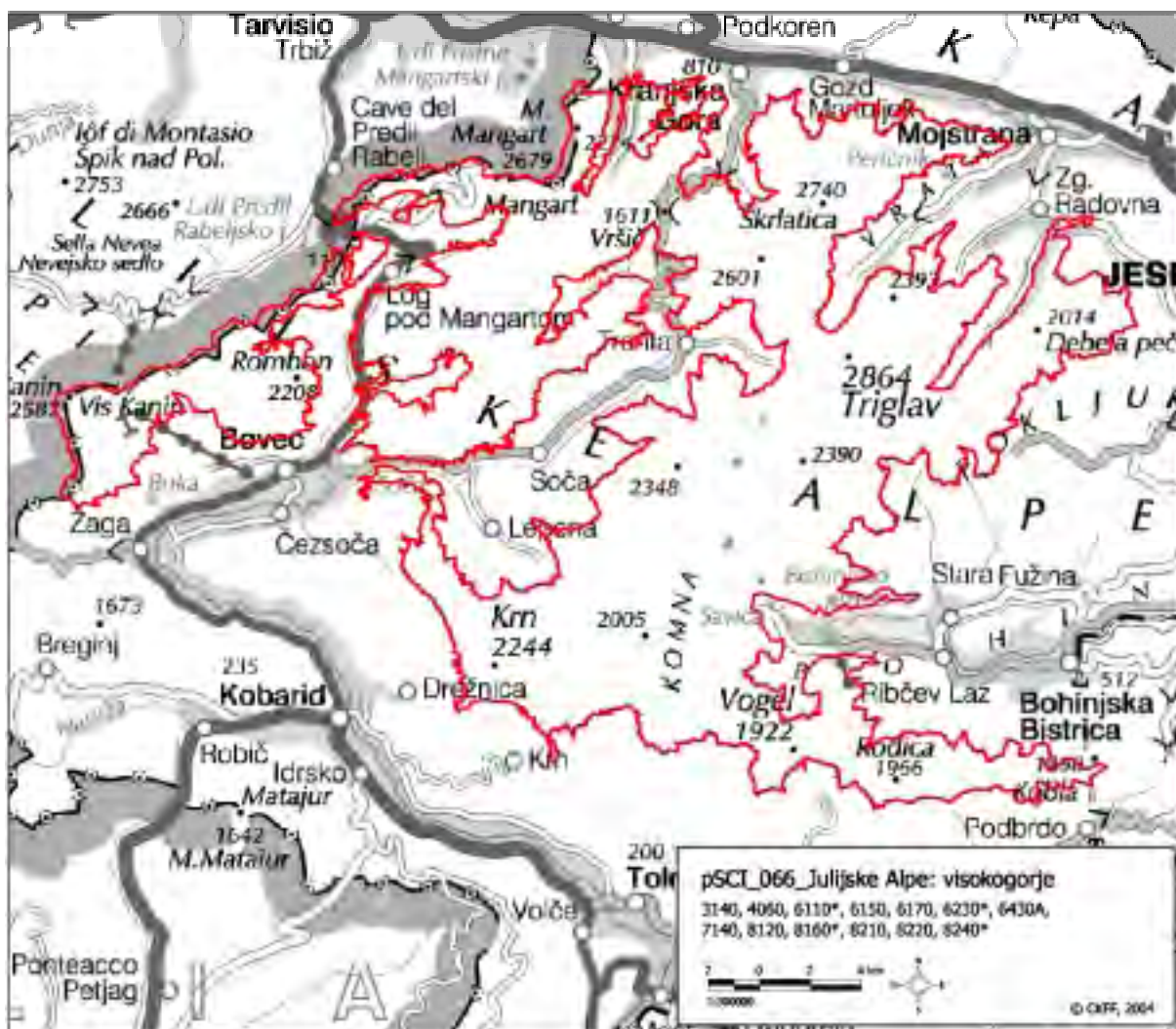
Virov je veliko, zbrani so v internih gradivih uprave Triglavskega narodnega parka. Predvsem: Strokovne podlage Natura 2000 v TNP in Strokovne podlage za Načrt upravljanja TNP.

5.66.7 Dodatni viri

/

5.66.8 Geografski oris območja

Slovenski del Julijskih Alp, večinoma nad 1300 m nadmorske višine - razen na območjih melišč in strmih pobočij, kjer se z mejo predloga pSCI spustimo v dolino.

Slika 5.66: Obrisi območja pSCI.

5.67 Kamniška Bistrica: prodišča

Jurij DOBRAVEC

5.67.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Prodišča v zgornjem delu doline Kamniške Bistrice so majhna, vendar dobro ohranjena. Zaradi majhnosti in dinamičnosti se sicer rastlinske združbe v tem habitatnem tipu ne razvijejo do stabilnih faz, vseeno pa se rastlinje na prodiščih stalno pojavlja. Neposrednih človekovih vplivov je relativno malo in jih tudi ni pričakovati.

5.67.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
3220	A	B	B	B	/	
3240	B	B	B	B	/	

5.67.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
3220	220	športni ribolov	B	-	25	da	ne	
	300	izkop peska in proda (gramoza)	A	-	10	da	ne	
	302	odvzem materiala z obale	B	-	15	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	5	da	ne	
	620	športi in prostočasne aktivnosti na prostem	B	-	10	da	ne	
	840	poplavljanje	B	-	5	da	ne	
	852	sprememba strug tekočih voda	A	-	15	da	ne	
3240	910	naravno zasipavanje z naplavinami	A	-	15	da	ne	
	220	športni ribolov	B	-	20	da	ne	
	300	izkop peska in proda (gramoza)	A	-	15	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	5	da	ne	
	608	kampiranje	B	-	5	da	ne	
	620	športi in prostočasne aktivnosti na prostem	B	-	10	da	ne	
	701	onesnaževanje voda	B	-	15	da	da	
	840	poplavljanje	B	-	10	da	ne	
3240	852	sprememba strug tekočih voda	A	-	15	da	ne	
	910	naravno zasipavanje z naplavinami	A	-	15	da	ne	

5.67.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Gorvodno je treba nekaj več pozornosti posvetiti kmetijski dejavnosti v neposredni bližini vodotoka. Ostali pojavi, kot so visoke vode z dodatnim prodrom (plavljenjem proda), občasen nizek vodostaj in podobno so naravni.

5.67.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Ohranja naj se sedanja intenziteta kmetijskih in športno-rekreacijskih dejavnosti.

5.67.6 Ocena zanesljivosti virov

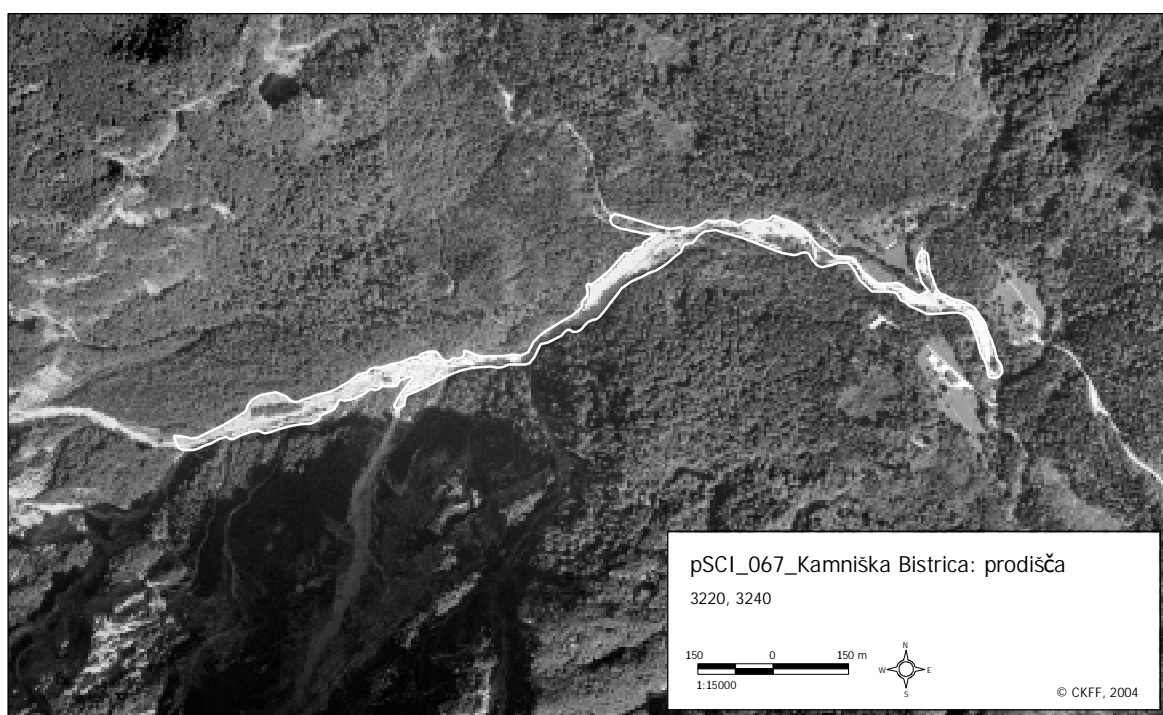
Osebno poznavanje območja.

5.67.7 Dodatni viri

Globevnik, L., 2002. Vodnogospodarska osnova povodja Kamniške Bistrice. Vodnogospodarski inštitut, Ljubljana. 92 str.

5.67.8 Geografski oris območja

Prodišča pritoka Kamniške Bistrice od Kurje doline do planinskega doma v Kamniški Bistrici.

Slika 5.67: Obrisi območja pSCI.

5.68 Kamniške ali Savinjske Alpe: osrednje območje

Jurij DOBRAVEC

5.68.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Grebenski, na južnih pobočjih pretežno porasel, na severni pa skalnat del osrednjih Kamniško Savinjskih Alp je tipičen gorski svet s habitatnimi tipi, značilnimi zanj (npr. gorska travišča na apnencu, strma pobočja, karbonatna melišča...).

5.68.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
4060	B	B	A	A	DKOMP	
6110*	A	A	A	A	DKOMP	
6170	A	A	A	B	DKOMP	
6430A	A	A	B	B	DKOMP	
6520	A	B	B	B	DKOMP	
8120	A	A	A	A	DKOMP	
8160*	A	A	A	A	DPRIOR	
8210	A	B	A	A	DKOMP	

5.68.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
4060	171	paša drobnice	B	-	15	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	5	da	ne	
	609	druge priložne in turistične aktivnosti	B	-	5	da	da	
	622	sprehajanje, pohodništvo, ježa in kolesarstvo	B	-	5	da	ne	
	624	planinarjenje, plezanje, jamarstvo	B	-	5	da	ne	
	625	jadralsvo, padalstvo, zmajarstvo, balonarstvo	C	-	5	da	da	
	900	erozija	C	-	20	da	ne	
	942	plazovi	C	-	15	da	ne	
6110*	100	obdelovanje zemlje	C	-	1	da	ne	
	102	košnja	B	+	5	da	ne	
	120	gnojenje	C	-	5	da	ne	
	140	paša	C	+	20	da	ne	
	141	opušcanje paše	C	-	15	da	ne	
	180	požiganje	C	+	1	da	ne	
	211	ribolov s stalnih stojišč	C	-	1	da	ne	
	230	lov	C	-	30	da	ne	
	240	splošni odvzem (nabiranje, lov) živali	C	-	10	da	ne	
	300	izkop peska in prod (gramoza)	A	-	5	da	ne	
	302	odvzem materiala z obale	A	-	1	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	B	+	5	da	ne	
	700	onesnaževanje	C	-	5	da	ne	
	701	onesnaževanje voda	B	-	5	da	ne	
	703	onesnaževanje prsti	C	-	1	da	ne	
	803	zasipavanje jarkov, prekopov, mlak, ribnikov, močvirij, glinokopov ali gramoznic	A	-	5	da	ne	

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
6110*	852	sprememba strug tekočih voda	A	0	5	da	ne	
	900	erozija	C	+	20	da	ne	
	910	naravno zasipavanje z naplavinami	B	+	5	da	ne	
	942	plazovi	C	+	5	da	ne	
	943	posedanje, zdrs pobočja	C	+	5	da	ne	
	948	požari	C	+	5	da	da	
	954	invazija rastlinske ali živalske vrste	B	-	1	da	da	
6170	966	antagonizem zaradi tujerodnih vrst	B	-	1	da	da	
	140	paša	B	-	15	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	3	da	ne	
	609	druge prostočasne in turistične aktivnosti	B	-	5	da	ne	
	622	sprehajanje, pohodništvo, ježa in kolesarstvo	B	-	5	da	ne	
	624	planinarjenje, plezanje, jamarstvo	B	-	5	da	ne	
	625	jadralsvo, padalstvo, zmajarstvo, balonarstvo	C	-	5	da	ne	
6430A	900	erozija	C	-	35	da	ne	
	942	plazovi	C	-	25	da	ne	
	140	paša	B	-	3	da	ne	
	141	opuščanje paše	B	-	3	da	ne	
	170	živinoreja	B	-	3	da	ne	
6520	171	paša drobnice	B	-	3	da	ne	
	943	posedanje, zdrs pobočja	C	-	1	da	ne	
	140	paša	A	+	20	da	ne	
	170	živinoreja	A	+	10	da	ne	
	171	paša drobnice	A	+	10	da	ne	
	180	požiganje	C	0	5	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	C	-	5	da	ne	
	622	sprehajanje, pohodništvo, ježa in kolesarstvo	C	-	5	da	ne	
8120	624	planinarjenje, plezanje, jamarstvo	C	-	5	da	ne	
	942	plazovi	C	-	5	da	ne	
	943	posedanje, zdrs pobočja	C	-	5	da	ne	
	300	izkop peska in proda (gramoza)	B	-	3	da	ne	
8160*	624	planinarjenje, plezanje, jamarstvo	C	-	1	da	ne	
	626	turno (ali neorganizirano) smučanje	C	-	1	da	ne	
	942	plazovi	C	-	3	da	ne	
8210	501	steze, poti, kolovozi	C	-	5	da	ne	

5.68.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Habitatni tipi sicer niso neposredno ogroženi zaradi dejavnosti, ki bi se neposredno na njih odvijale, ampak so ogroženosti predvsem posredne, npr. globalno segrevanje, onesnaženost zraka ipd.

Ker gre za kompleks habitatnih tipov, je potreben podrobnejši načrt upravljanja za vse dejavnosti in njihove vplive na habitatne tipe in vrste. To presega obseg te naloge.

5.68.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Raba naj se ohranja v sedanjih merah. Paša drobnice naj se nadzira in po potrebi omeji ali vzpodbuja.

5.68.6 Ocena zanesljivosti virov

Osebnno poznavanje in poljudna literatura.

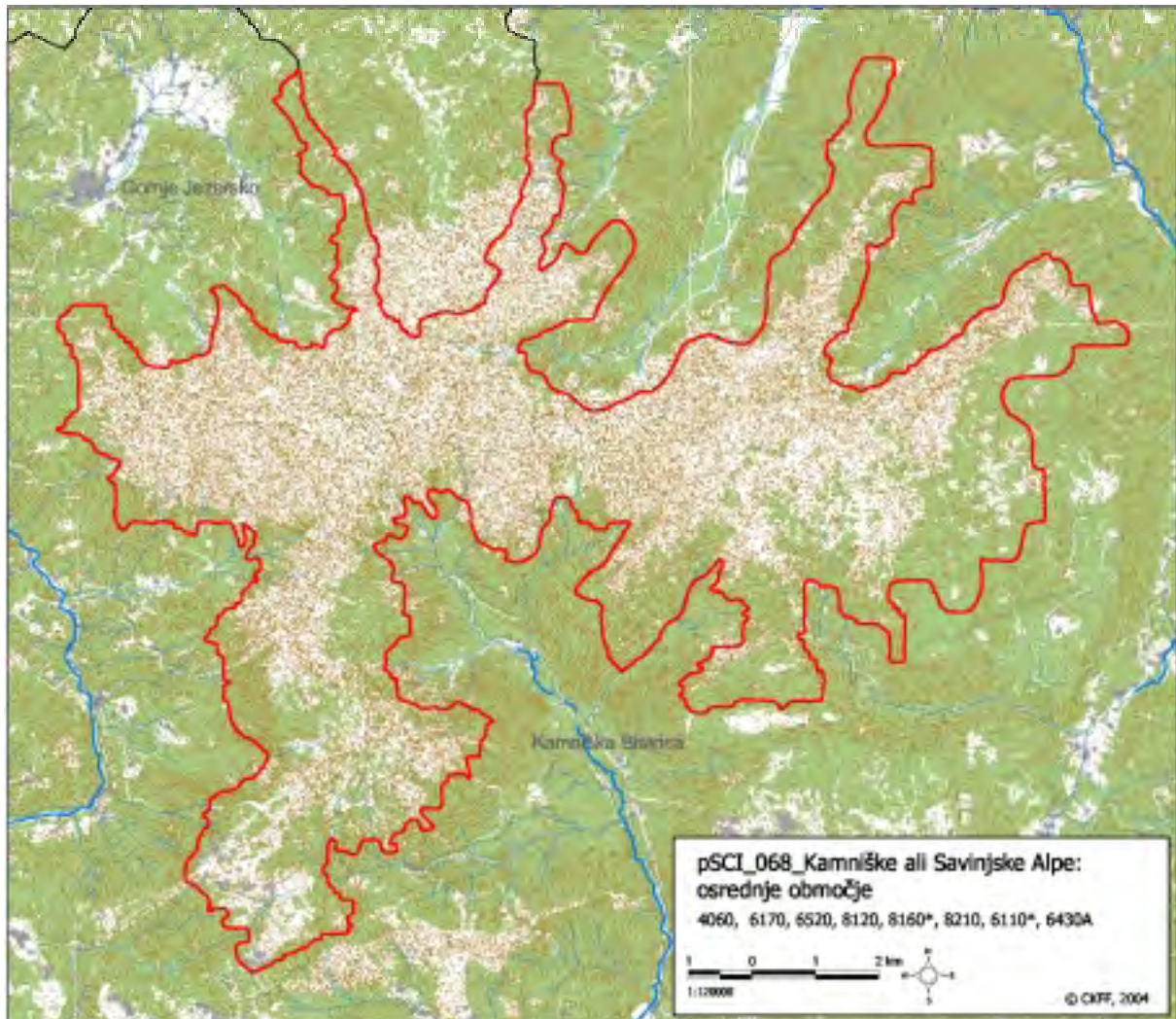

5.68.7 Dodatni viri

/

5.68.8 Geografski oris območja

Kamniške ali Savinjske Alpe; večinoma nad 1400 m nadmorske višine.

Slika 5.68: Obrisi območja pSCI.

5.69 Kanal Svetega Jerneja in estuarij

Mitja KALIGARIČ

5.69.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Kanal Svetega Jerneja dejansko funkcionira kot obzidan vodotok in je urejen na tradicionalni način (kamenje iz lokalnega vira, sidrišča za manjše čolne, naravna zarast, ipd.). Po kanalu se glede na bibavico pretakata sladka in slana voda. Skupaj z delom, kjer se kanal razširi v laguno, je nekaj habitatnih tipov, ki predstavljajo slanišča, porasla s halofiti ali neporasla, povsod pa najdemo metličje, ki je za ta pSCI najpomembnejši habitatni tip. Območje je trenutno v dobrem stanju, ki ga je potrebno vzdrževati, mestoma tudi izboljšati.

5.69.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
1130	C	B	B	B	DRED	eden od treh estuarijev
1140	B	B	B	B	/	
1310	B	B	B	B	/	
1320	A	B	A	A	DRED	največje nahajališče v Sloveniji - eno od treh

5.69.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	% območja pod vplivom	vpliv [+ , 0, -]	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
1130	110	uporaba pesticidov	A	-	50	ne	da	
	120	gnojenje	A	-	50	ne	da	
	211	ribolov s stalnih stojišč	C	-	5	da	ne	
	302	odvzem materiala z obale	B	-	2	da	ne	potencialno
	410	industrijska in trgovinska območja	C	-	5	da	ne	
	420	izpusti	C	-	2	da	ne	
	502	ceste	B	-	4	da	ne	
	504	pristanišča	B	-	5	da	ne	potencialno
	820	odstranjevanje sedimentov (blata, peska...)	B	-	5	da	ne	
	871	valobrani, pomoli in zidana obala	B	-	10	da	ne	
910	naravno zasipavanje z naplavinami	C	-	5	da	ne		
1140	110	uporaba pesticidov	B	-	50	ne	da	
	244	druge oblike odvzema živali	C	-	2	da	ne	črvi za vabe
	420	izpusti	B	-	5	da	ne	
	440	skladiščenje na prostem	B	-	10	da	ne	
	701	onesnaževanje voda	C	-	20	ne	da	
	800	zasipavanje, izsuševanje	B	-	5	da	ne	
	811	spreminjanje vodne in obvodne vegetacije z namenom izsuševanja	C	-	5	da	ne	potencialno
	820	odstranjevanje sedimentov (blata, peska...)	C	-	5	da	ne	
871	valobrani, pomoli in zidana obala	C	-	2	da	ne	potencialno	
1310	302	odvzem materiala z obale	B	-	2	da	ne	potencialno
	420	izpusti	B	-	5	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	C	-	3	da	ne	
	502	ceste	C	-	3	da	ne	
	504	pristanišča	C	-	10	da	ne	

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	% območja pod vplivom	vpliv [+ , 0, -]	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
1310	720	pohojenost, pretirana raba	C	-	5	da	ne	
	800	zasipavanje, izsuševanje	B	-	2	da	ne	potencialno
	820	odstranjevanje sedimentov (blata, peska...)	C	-	5	da	ne	
	871	valobrani, pomoli in zidana obala	C	-	5	da	ne	
1320	211	ribolov s stalnih stojišč	B	-	5	da	ne	
	220	športni ribolov	B	-	5	da	ne	
	420	izpusti	C	-	2	da	ne	
	440	skladiščenje na prostem	C	-	2	da	ne	
	490	druge urbanizacijske in industrijske prakse	C	-	3	da	da	
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	1	da	ne	
	502	ceste	B	-	3	da	ne	
	504	pristanišča	B	-	10	da	ne	
	520	plovba	C	-	10	da	ne	
	530	izboljššan dostop do pSCI	B	-	2	da	ne	
	600	strukture namenjene turizmu in preživljanju prostega časa	B	-	5	da	ne	
	621	navtični športi	B	-	10	da	ne	
	800	zasipavanje, izsuševanje	B	-	5	da	ne	
	803	zasipavanje jarkov, prekopov, mlak, ribnikov, močvirij, glinokopov ali gramoznic	C	-	5	da	ne	potencialno
	820	odstranjevanje sedimentov (blata, peska...)	B	-	5	da	ne	
850	splošna sprememba hidrografije	C	0	2	da	ne	potencialno	
871	valobrani, pomoli in zidana obala	C	-	5	da	ne		

5.69.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

Potrebno je ohraniti obstoječi vodni režim in posledično tudi režim slanosti, preskrbljenosti z nutrienti, ipd. Nadalje je potrebno omejiti dostop, predvsem na tistem delu območja, kjer se zadržujejo živali oziroma rastejo posamezne vrste halofitov. Kanal Svetega Jerneja mora ostati v obstoječi širini, obliki in materialu. Lagune pred estuarijem se ne sme poglobljati, obzidati, kakorkoli spreminjati, predvsem zaradi ohranjanja stabilnega okolja je potrebno paziti tudi na posege v samem estuariju (predvsem zaradi živali).

5.69.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Kot doslej: plovba čolnov, privezi manjših čolnov brez dodatnega utrjevanja obale, izogibanje vegetaciji ob kanalu in ohranitev obstoječe površine na laguni pred izlivom.

5.69.6 Ocena zanesljivosti virov

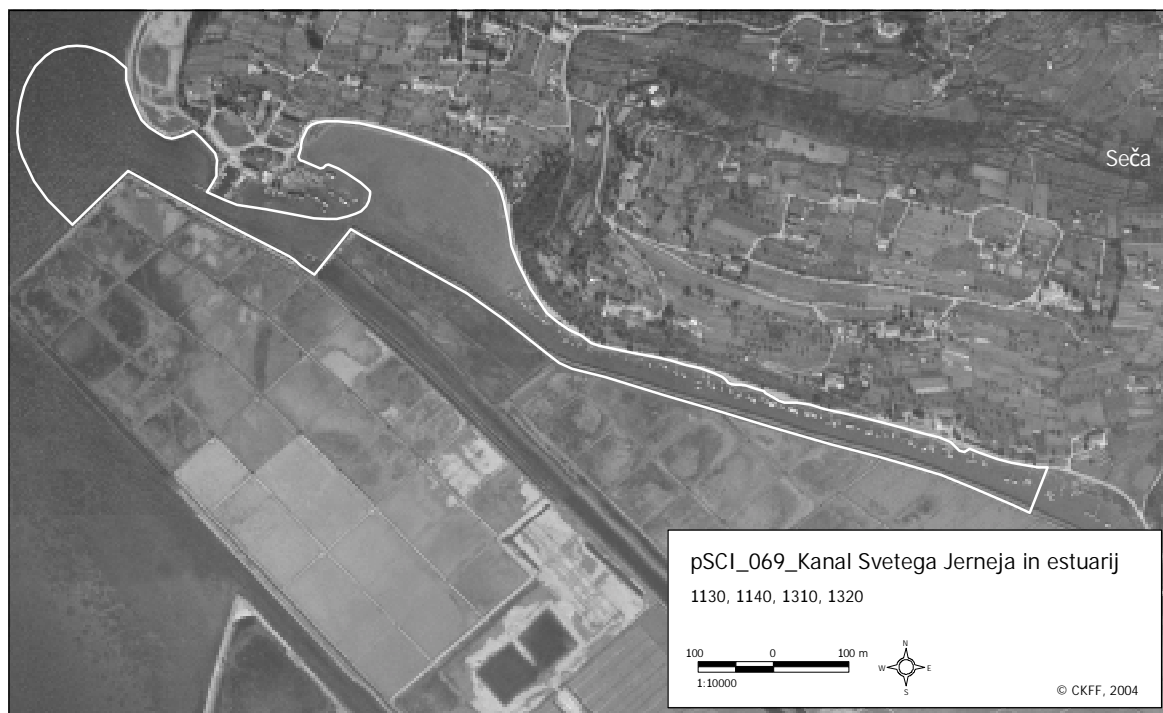
Območje je dobro poznano in obiskano v zadnjem času.

5.69.7 Dodatni viri

/

5.69.8 Geografski oris območja

Območje sledi kanalu, vegetaciji med cesto in kanalom in obsega še laguno ter sam estuarij. Ob cesti Sečavrtnarija kaktusov vse do izliva kanala.

Slika 5.69: Obrisi območja pSCI.

5.70 Karavanke: Belca (Štenge): melišča in skalne razpoke

Jurij DOBRAVEC

5.70.1 Kratek opis in utemeljitev predloga območja

Relativno poraslo melišče; posamezni prameni brez drevja. Skalovje redko, vendar značilno. Gnezdišča ogroženih ptic.

5.70.2 Naravovarstvena ocena posameznih kvalifikacijskih habitatnih tipov na območju

EU_koda	HTREP	HTPOV	HTOHR	HTOC	dodatna merila	opombe
8160*	A	B	B	B	DPRIOR	
8210	B	B	B	B	/	

5.70.3 Specifični vplivi na posamezne habitatne tipe znotraj in v okolici pSCI

EU_koda	koda vpliva	vpliv	intenzivnost [A, B, C]	vpliv [+ , 0, -]	% območja pod vplivom	znotraj pSCI	okolica pSCI	opombe
8160*	300	izkop peska in proda (gramoza)	B	-	5	da	ne	
	501	steze, poti, kolovozi	B	-	10	da	ne	
8210	501	steze, poti, kolovozi	C	-	3	da	ne	

5.70.4 Varstvene usmeritve znotraj pSCI

- nadzor pri morebitnih vzdrževalnih delih na cesti in predoru;
- omejevanje širitve zaježitve v Belci;

5.70.5 Predlog trajnostne rabe znotraj pSCI

Znotraj pSCI naj ne bo nobene rabe, saj bi imela vsaka raba negativen vpliv.

5.70.6 Ocena zanesljivosti virov

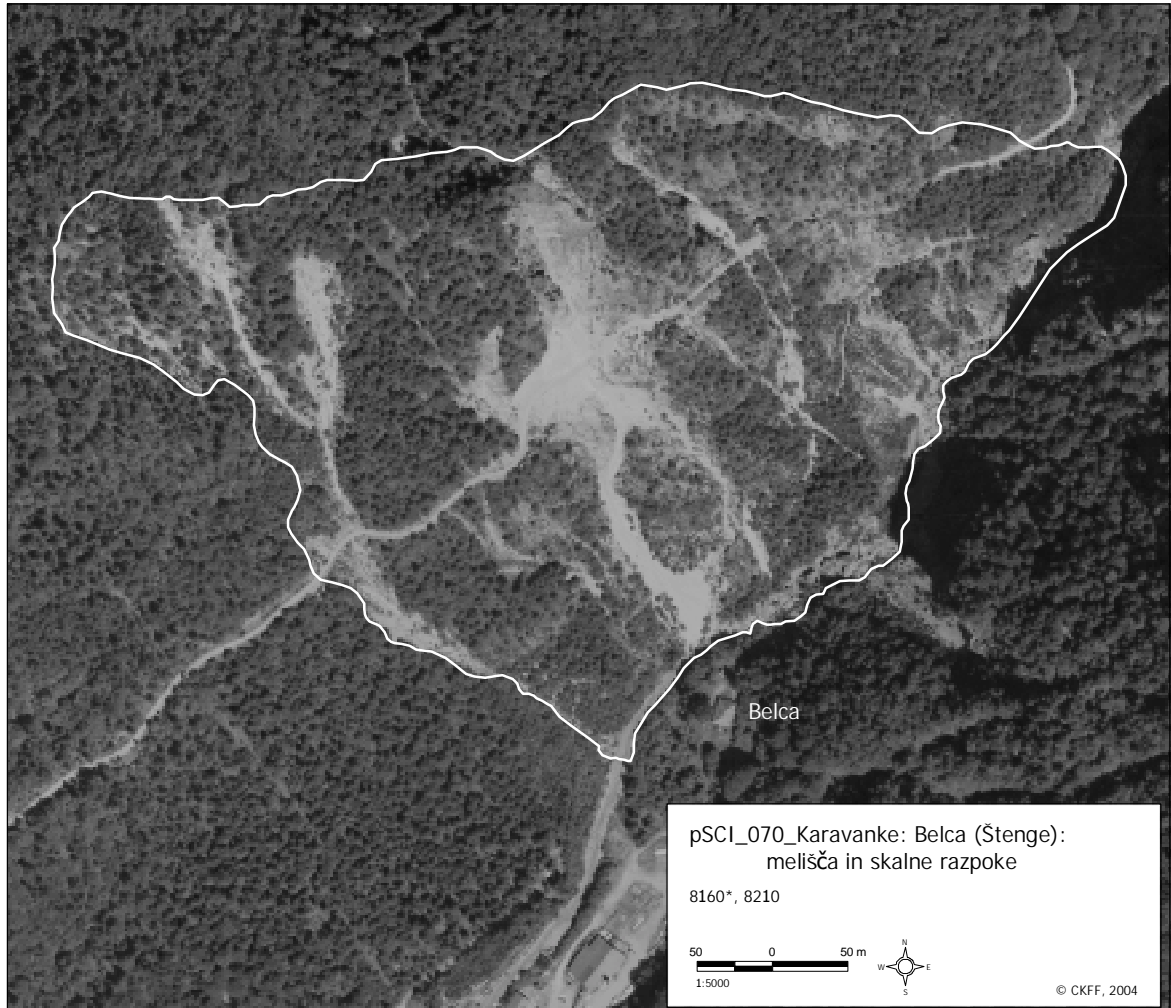
Osebno poznavanje območja.

5.70.7 Dodatni viri

/

5.70.8 Geografski oris območja

Levi breg potoka Belca nad vasjo Belca v Gornjesavski dolini. Redko drevje. Območje je na severu in jugozahodu omejeno z gozdom, na jugovzhodu pa s potokom.

Slika 5.70: Obris območja pSCI.